

Onze Vogels

56e jaargang no.4, april 1995

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

osel

De

DE VINK ALS CULTUURVOGEL IN OPMARS

Algemeen.

Het kweken met vinken komt de laatste jaren bij de vogelhouders steeds meer in trek. Vroeger waren er ook al wel mensen die bij gelegenheid enkele vinken hielden, echter toen werden vooral enkel de mannen gehouden vanwege hun mooie zang. Vaak werden er ook vinkenwangwedstrijden georganiseerd. Hiertoe werden de vinken in speciale zangkooien gehouden en deze tak van sport is heden ten dage nog steeds erg populair.

Wanneer je eenmaal onder de indruk bent gekomen van de fantastische zang en kleurenpracht van de vink, ben je voor altijd aan hen verknocht en ga je tot het uiterste om ze zo goed mogelijk te verzorgen. Dit is dan ook een eerste vereiste om met deze vogels te kunnen kweken.

Buiten de broedtijd stelt de vink weinig eisen aan huisvesting en voeding, echter tijdens de kweek moet er wel voldoende levend voedsel ter beschikking worden gesteld om resultaten te behalen.

Dankzij de inspanning en het doorzettingsvermogen van een steeds groeiend aantal vinkenkwekers hebben we sinds de laatste 20 jaar voldoende kweekervaring en kennis opgedaan om probleemloos vinken te kunnen kweken. Ook hebben er zich al vele nieuwe kleurmutaties voorgedaan, zodat er op het gebied van de kleurenkweek vele interessante mogelijkheden en nieuwe uitdagingen zijn ontstaan.

Bovendien behoeft er, dankzij de huidige kweekresultaten, geen aanslag te worden gepleegd op het aantal in de natuur vrij voorkomende vinken, ten behoeve van onze sport. Gevangen vinken uit de natuur gaan ook niet zo gemakkelijk tot broeden over als onze gedomesticeerde kweekvogels.

Soortbeschrijving.

De vinken in het wild zijn meestal trekvogels; de poppen trekken verder weg naar zuidelijker gelegen gebieden dan de mannen, waarvan vooral de overjarige vaak in hun broedgebied overwinteren. Vandaar, dat destijds is gekozen voor de Latijnse naamgeving *Fringilla coelebs*, wat "zonder vrouw" betekent.

Het broedgebied van de vink strekt zich uit van Europa tot in Siberië, Azië en Noord-Afrika. Hier komt hij vrij algemeen voor en is dan ook voor de meeste mensen een welbekende vogel, die zich in elke biotoop thuisvoelt. Zelfs midden in de steden, tussen de menselijke bevolking, waar we hem ook regelmatig tegenkomen.

Van de vink kennen we nog enkele ondersoorten zoals de Noordafrikaanse (*Fringilla coelebs spodiogenys*) met een groene rug, blauwe kop met bleke oogring en bleekroze buikpartij. In afmetingen is hij iets groter dan de Europese vorm en man en pop komen in kleur iets meer met elkaar overeen.

Ook de Blauwe vink van de Canarische eilanden (*Fringilla teydea*), welke daar als standvogel voorkomt naast weer enkele andere ondersoorten met allen een blauwe rug, zoals onder andere de Blauwbrug vink (*Fringilla coelebs palmea*) van Las Palmas. De Blauwbrug vink leeft daar op geringe hoogte in loofbossen, terwijl

de Blauwe vink op grotere hoogte verblijft in de naaldbossen tegen de berghellingen. Beide vinkensoorten brengen slechts een enkele keer per jaar hun jongen groot.

Een andere ondersoort, welke meestal wordt gezien als een zelfstandige vinkensoort, is de Keep of Bergvink (*Fringilla montifringilla*). De Keep komt voor in de bergbossen van Noord-Europa en Azië en is aangepast aan de wat koudere streken. We zien hem vaak in grote aantallen 's winters bij ons als trekvogel, vooral in

beukenbossen, omdat ze verzet zijn op beukenootjes.

's Zomers zijn ze schitterend gekleurd met gitzwarte kop, bek, rug, vleugels en staartpennen en fel oranjekeurige keel, borst en schouders. De zang stelt niet zo veel voor als die van onze inlandse vink. 's Winters dragen ze een winterkleed wat veel fletser van kleur is en hebben ze wel iets weg van een gewone vinkpop.

Wanneer vinken en kepen samen met elkaar voorkomen, vallen de kepen op tijdens de vlucht door hun witte stuit.

Op die plaatsen in het broedgebied, waar verschillende ondersoorten naast elkaar leven, komen ook wel eens kruisingen voor, welke allemaal vruchtbaar zijn, zoals we aan de hand van proefparingen in de volière hebben aangetoond.

Huisvesting.

Vinken kunnen op verschillende manieren worden gehuisvest, zowel in kleine kooien, grote natuurbegroeide buitenvolières als in speciale kweekvluchten. Voor de kweek verkiezen we bij voorkeur een overdekte kweekvlucht van zowat 2 m diep, 1 tot 2 m breed en 2 m hoog, waarin we koppelsgewijs kweken. Vinken kunnen zich in de broedtijd nogal agressief gedragen tegenover hun soortgenoten, omdat het territoriumvormers zijn. Wanneer we in een begroeide buitenvolière kweken, kunnen we meerdere poppen bij een enkele man huisvesten. Zelf kweek ik al een aantal jaren op een dergelijke manier en ben er zo achter gekomen, dat soms ook enkele poppen elkaar beconcurreren totdat de dood van een van beide volgt. Het blijft dus altijd oppassen geblijven. Wanneer een man een broedende

zelfs in de broedtijd redelijk verdraagzaam, zodat ze hiermee dus best samengehouden kunnen worden.

Kweekmethode.

De kweek van vinken was in het verleden voor vele mensen nogal een probleem. Het was al tamelijk moeilijk om een vinkpop aan het broeden, en

Eigen kweek poppen gaan veel gemakkelijker tot broeden over dan wildvang poppen, zodat gebruik van deze laatste een grote stap achteruit zou betekenen.

Voldoende aanbod van levend voedsel is vandaag de dag geen enkel probleem meer, zodat de belangrijkste hindernissen op de weg naar kweeksucces gemakkelijk kunnen worden genomen.

Aanschaf.

De kweekvogels worden bij voorkeur vroeg in het najaar aangeschaft, wanneer men zelf niet beschikt over eigen kweek poppen. Is dit laatste echter wel het geval, dan gaan we met deze kweekpoppen niet naar de tentoonstelling, daar dit van nadelige invloed zou kunnen zijn op de kweekprestaties. Spelen doen we alleen met onze overtollige vogels, waar niet noodzakelijkerwijs mee gekweekt wordt.

Vorbereiding op de kweek.

De mannen bezitten buiten de broedtijd een zogenaamd winterkleed, wat iets valer van kleur is dan het zomerkleed en naar gelang het seizoen langzaam verandert. De snavel is 's winters vleeskleurig en zodra de man broedrijp begint te worden, zal deze gaan verkleuren tot helder lichtblauw. Ook laat hij dan meer en meer zijn zang horen.

Een vinkman waarvan de snavel niet duidelijk blauw van kleur is, is dus nog niet broedrijp en zal daardoor de eieren niet kunnen bevruchten.

Onder invloed van het lengen van de dagen komen de vogels omstreeks maart vanzelf in de juiste conditie. De jonge koppels worden dan samengesteld, overjarige koppels die goede kweekeigenschappen hebben getoond kunnen we het gehele jaar bij

pop lastig valt, kan hij uit de kweekvlucht verwijderd worden. Bij het kweken in een ruime, begroeide volière heb je daar veel minder last van, vooral als de man ook nog zijn aandacht kan vestigen op andere zich in dezelfde ruimte bevindende poppen. Vinken zijn behoorlijk winterhard en kunnen best in een niet overdekte buitenvolière overwinteren, wanneer ze als beschutting over wat dichte struiken kunnen beschikken. Tegenover andere vogels dan hun soortgenoten zijn de meeste vinken

nog moeilijker om de jonge vinken groot te krijgen. In de meeste gevallen probeerde men de vink op dezelfde manier te kweken als de kanarie en de jongen met eivoer groot te laten brengen. Dit leidt echter meestal tot niets.

Wel heb ik eens in het verleden jonge vinken onder een kanariepop met goed succes groot laten brengen met eivoer.

Echter vinken zijn vogels die door inprenting van nature hun jongen met insecten grootbrengen.

Het broedrijp worden.

Wanneer de koppels in de kweekvluchten worden gelaten, worden er ook direct de nestgelegenheden in aangebracht en wordt gestart met het verstrekken van levend voedsel naast het zaadmenu. Vinken kunnen soms al erg vroeg in het voorjaar met broeden beginnen, vaak al voordat er enig groen blad aan de bomen verschijnt. De overjarige mannen zingen meestal half februari al voluit, de jonge mannen moeten eerst nog wat oefenen en nemen de zang over van de oudere geoefende zangers.

Wanneer we beschikken over een goede voorzanger met een mooie zang, zullen de jonge vinkmannen dus ook een mooie zang aanleren.

Als de poppen broedrijp worden, laten ze zacht sjirpende geluidjes horen en vliegen met iets afhangende, trillende vleugels achter de man aan, waarbij ze haast onophoudelijk de paarhou-

elkaar laten.

Vinken brengen meestal maar 2 nestjes van 3 tot 5 jongen groot, maar ze kunnen een erg hoge leeftijd bereiken. Een goed koppel kan wel tot zowat 9 jaar voor de kweek worden ingezet.

Sommige jonge poppen willen het eerste broedjaar nog wel eens misleunen, maar de volgende jaren gaat het vaak beter.

De kweekmannen worden vooral uitgeselecteerd naar zang, formaat en kleur. De poppen selecteren we vooral op gezondheid, makheid en broedcapaciteiten. Vinken behoren tot onze sterkste cultuurvogels en krijgen haast nooit last van o.a. darminfecties. Reden waarom ze bij mij nooit medicijnen toegediend hebben gekregen.

ding aannemen met iets opgerichte staart. De mannen beginnen dan hun prachtige zomerkleed te tonen, de borst dieper rood, de snavel en bovenkop blauw en de zang wordt steeds feller uitgedragen. Verder worden ze erg agressief tegenover elke mannelijke soortgenoot die in de buurt durft te komen en ook laten ze hun territoriumroep horen.

Nestgelegenheden.

Als nestgelegenheden worden zowat alle kanariënestbakjes en mandjes welke ook voor andere Europese cultuurvogels worden gebruikt. In begroeide volières worden ook vaak keurig afgewerkte vrijstaande nesten gebouwd. Zelf geef ik de voorkeur aan de bekende tralienestkastjes voor kanaries, waar wat takjes omheen gebonden kunnen worden als extra be-

usel

De,

schutting. Meestal wordt gekozen voor een hoogte van ongeveer 1,5 m om te nestelen. Hang de nestbakjes wel zodanig op dat ze beschermd zijn tegen felle zon en regeninslag.

Nestmateriaal.

Als nestmateriaal worden in hoofdzaak de wat lichter gekleurde kanariematerialen gebruikt, maar ook gedroogd mos, kokosvezel en spinrag. De binnenzijde van het nest wordt bij voorkeur afgewerkt met katoenwatten (sharpie). Wanneer de pop begint aan het bouwen van een nest, krijgt de man steeds meer interesse voor haar en gaat hij haar volgen door de kooi om tijdig te kunnen paren.

Het paren.

Senke niet, wanneer de man de pop plotseling fel door de kooi heen jaagt onder het uitstoten van sissende ge-

luiden. Dit is soms onderdeel van het paringsritueel en na zo'n achtervolging vinden meestal enkele paringen achtereenvolgens plaats. Meestal zijn na zo'n dergelijke paring ook alle eieren wel bevrucht.

Legsel.

Een compleet legsel bevat gewoonlijk 3 tot 5 eieren, welke na een dag of dertien bebroed te zijn, uitkomen. De eieren zijn ongeveer zo groot als een kanarieëi, vuilwit van kleur en bedekt met allerlei bruine spatten en stippen.

Het grootbrengen van de jongen.

De eerste tien levensdagen worden de jongen bijna uitsluitend met allerlei insecten gevoed, in hoofdzaak door de pop. Toch zijn er vaak mannen, die vanaf het moment van uitkomen de jongen reeds meevoederen. Vaak

horen we dan alleen zijn opgewonden territoriumroep en veel minder zijn zang, als wil hij de aandacht van de buitenwereld niet richten op de omgeving van het nest met de jongen.

Als hoofdvoedsel wordt er tijdens de kweek aan de oudervogels een uitgebreid zaadmengsel verstrekt en ook de nodige vogelgrit, met daarnaast natuurlijk dagelijks schoon drink- en badwater. Voor het grootbrengen van de jongen en het in topconditie brengen van de oudervogels verstrekt ik verder met goed resultaat een mengsel van 50 % levende buffalowormen en 50 % levende pinky's. Ook verstrekt ik nog een behoorlijke hoeveelheid groene bladluizen, die ik verzamel vanaf de brandnetel.

De pinky's betrek ik van een hengelsportwinkel in de omgeving. Ze worden door mij op een koele plaats bewaard in een open bakje met naar beneden omgezette rand, vanwege het

uitklimmen. Pinky's zijn de kleine witte maden van de goudvlieg, een groene vlieg die inheems algemeen voorkomt. Bij wat warmer weer gaan de pinky's vaak snel over tot verpoppen, maar ook die worden door de vinken gegeten en gevoerd.

Er wordt niet gevoerd vanuit de krop, maar vanuit de snavel. Bij het voeren van de jongen vliegen de vinkenouders dan ook af en aan met voedsel in de snavel, terwijl de jongen nooit met volle kroppen in het nest liggen.

Het is van groot belang, dat de pinky's en buffalowormen worden bewaard in een open bakje, want wanneer we ze zouden afsluiten worden ze vochtig, gaan ze stinken en kunnen daardoor ziekten veroorzaken. In een open bak liggen ze droog en kunnen ze levend en zelfs ongewassen worden gevoerd. Nog nooit heb ik bij deze manier

Ze laten dan al de typische witte vleugeltekening zien.

Als ze een dag of 12 oud zijn, verlaten de jongen het nest. Ze kunnen dan amper vliegen en hebben nog haast geen staart. Meestal zitten ze in een niet in het oog springend hoekje van de kool, in afwachting van hun voedselaanbod door de ouders. Alleen hun bedelroep, welke erg gelijkt op het gesjilp van een jonge mus, verraad hun aanwezigheid.

Heel vaak heeft de vinkpop enkele dagen na het uitvliegen van de eerste jongen weer een vol legsel eieren gelegd in het oude nest, wat door beide ouders keurig proper is gehouden tijdens de eerste ronde.

Doorgaans gaat de pop nu opnieuw broeden en brengt de man verder in z'n eentje de jongen groot, die 2 tot 3 weken na het uitvliegen zelfstandig zijn.

van voederen zieke of slechtgroeiende jonge vogels gehad. Meestal worden de jongen zelfs groter dan de ouders.

Verder wordt de verzorging wel heel erg versimpeld, doordat je gerust voor een dag of drie tegelijk levend voedsel kunt verstrekken, naar behoefte van de vogels.

Andere insecten, welke vaak door vinkenkwekers worden verstrekt, zijn o.a.: mierenëieren, meelwormen, enz., waarvan de mierenëieren duur zijn en snel aan bederf onderhevig. De meelwormen zijn iets minder geschikt als vinkenvoedsel vanwege hun onverteerbare chitinehuid, die kan leiden tot verstopping van het darmkanaal bij jonge vogels.

De jongen moeten zo'n zes dagen na het uitkomen worden geringd met een 2,7 mm ring, gemerkt met de letter D.

13

De zang.

Het geluid dat vinken produceren kunnen we onderscheiden in 4 onderdelen, namelijk de lokroep, de alarmroep, de territoriumroep en de zang, waarvan de laatste twee alleen door de man worden geproduceerd. De lokroep is een zacht "ugh, ugh", de alarmroep een opgewonden "pink, pink, pink". Bij de territoriumroep kennen we, evenals bij de zang (de zogenaamde vinkenslag), ook enkele dialecten, afhankelijk van de ondersoort. De Nederlandse en Belgische Vlaamse vinken roepen "wiet, wiet", zingen als slotakkoord aan het einde van hun zang "suskwiet" en worden aan de hand hiervan door de zangvinkeniers ook wel suskwieten genoemd. De Belgische Waalse en Franse vinken roepen "neu, neu" en eindigen hiermee ook hun zang, waardoor ze ook wel Walen of wauwelaars worden ge-

De jeugdruil.

Wanneer er in de voliëre ruimte genoeg aanwezig is, kunnen we de jongen rustig tot aan de jeugdruil bij de ouders laten verblijven. Deze zijn in het geheel niet agressief tegenover hun jongen. Voor de jeugdruil zien alle jongen er gelijk van kleur uit en zijn alleen van de moeder te onderscheiden door de lichtgrijze rand om de hals, die na de jeugdruil verdwijnt.

De jeugdruil begint, als de vogels een week of tien oud zijn, maar bij de jongen van de latere kweekronde gaat alles iets sneller.

Problemen als dik zitten en massaal sterven tijdens de jeugdruil vindt bij jonge vinken niet plaats; er behoeven daarom ook geen medicijnen te worden toegepast. Ook voor ziekten als salmonella en kanariepokken zijn vinken in hoge mate ongevoelig.

14

15

noemd. De suskwietzang geniet veruit de voorkeur van de zangvinkeniers, omdat de Waalse zang teveel lijkt op een onvoltooid vinkenslag. De jonge vinkmannen beginnen al vlak na de jeugdruil met zangoefeningen, die in het begin echter nog niet veel voorstellen. Dat gebeurt pas in het volgende voorjaar bij de kweek.

Voeding.

De vink behoort tot de zaadeters en we verstrekken ze daarom als hoofdvoedsel een uitgebreid voliërezaadmengsel, met als bijvoeding zo nu en dan wat eivoer of insecten.

In de kweektijd schakelen de vogels voor een groot gedeelte over op insecten. Vogelgrit moet het gehele jaar ter beschikking staan.

usel

De

De vink als showvogel.

Vinken hebben van huis uit al een min of meer statig voorkomen, met slanke vorm en opgerichte houding. Hun bewegingen zijn over het algemeen rustig en beheerst, zeker niet ruw of lomp. In plaats van hippend als een mus, bewegen ze zich lopend voort. Mede hierdoor komt een vink op de tentoonstelling als showvogel, wanneer hij eenmaal goed is afgericht, prima tot zijn recht en kan dan ook hoog scoren.

Volgens ons vraagprogramma mag er ook 2 jaar achtereen met dezelfde vink aan tentoonstellingen worden deelgenomen als eigen kweek vogel.

Mutaties

Bij de vink hebben zich, naast de wildvorm, reeds de volgende mutaties voorgedaan: bruin, agaaf, isabel, pastel, opaal, rubo, bont.

De wildvorm vink.

- * Snavel: hoornkleurig, echter in de broedtijd blauw.
- * Ogen: donkerbruin.
- * Kop: zwarte band boven de snavel; bovenkop, nek en hals bruinblauw, in broedtijd leiblaauw.
- * Wangen, keel, borst en flanken bruinrood, naar de buik toe uitvloeiend naar vuilwit.
- * Rug: donker bruin.
- * Stuit: olijfgroen.
- * Staart- en vleugelpennen: zwartbruin met geelachtige omzomingen, buitenste staartpennen met witte vlag.
- * Vleugeldekveren: zwartbruin met zuiverwitte schouderband en geelwitte vleugelband.
- * Poten: hoornkleurig met zwartbruine nagels.

De bruine vink.

Wanneer de eerste bruine vinkmutatie is ontstaan, is niet exact bekend. Wel worden ze al een jaar of twintig gekweekt, zij het niet op al te grote schaal. Bij deze kleurslag, die geslachtsgebonden vererft en zich recessief gedraagt ten opzichte van de wildvorm, vindt reductie plaats van de zwarte melaninekleurstoffen in de bevedering. De bruinrode kleur in de borst, wangen en flanken blijft onge-reduceerd, evenals de bruine kleur in het rugdek. De zwarte kleur in de vleugel- en staartpennen, alsmede in de vleugeldekveren en boven de snavel, is door oxydatie gewijzigd in bruin.

Bij deze kleurslag dient de nadruk te liggen op een zo diep warmbruin mogelijk totaalbeeld en zo egaal mogelijke kleur.

Paringen aan agaaf- of isabelkleurige partners zullen dan ook vogels voort-

brengen van mindere kleurkwaliteit.

De agaaf vink.

De agaaf vinken stammen af van een in het wild gevangen vinkpop.

Deze kleurslag vererft net als de bruine geslachtsgebonden en gedraagt zich ook recessief t.o.v. de wildvorm.

De agaafactor bij de vink is te vergelijken met die bij de kanarie en reduceert zowel het donkerbruine eumelanine als het roodbruin phaeomelanine pigment. Als zodanig wordt zwartbruine kleur in de pennen en vleugeldekveren door oxydatie gewijzigd in grijsachtig zwart. De bruinrode kop- en borstkleur wordt, evenals de donkerbruine kleur in het rugdek, een stuk bleker van kleuruiting.

Bij deze kleurslag dient de nadruk te liggen op een zo licht mogelijke rug- en borstkleur, met daarbij een voor agaaf haalbare diepst mogelijke zwartgrijze kleur in vleugels en staart. Paringen aan bruin- of wildvormkleurige vogels hebben nadelige invloed op de kleurkwaliteit van de nateelt. In België wordt de agaaf vink veelal foutief als isabel vink betiteld.

De isabel vink.

De isabelvink is een cultuurvogel van het zuiverste water. Deze mutatie kan in de vrije natuur onmogelijk tot stand komen en kan alleen door doelgerichte kweek ontstaan, uit de paring van een bruine aan een agaafkleurige vink of omgekeerd. Bovendien moet dan ook nog eens een zgn. crossing-over plaatsvinden tussen de chromosomen met bruin- en agaafactoren. Een en ander verklaart, waarom de in België uit wildvang verkregen nateelt geen isabelkleurige vogels kunnen zijn.

De isabel kleurslag bestaat nog maar enkele jaren en dan nog alleen uit isa-

bel poppen, die door crossing-over zijn verkregen. Deze eerste isabel vinken zijn gekweekt door de heer L. Segers uit Arendonk in België, die vrijwel zeker ook het komende broedseizoen voor het eerst de echte isabel vinkmannen op stok zal weten te brengen.

Daar de isabel in wezen een bruine vogel is, opgesierd bovendien met de agaafactor, zien we een vink, die over zijn gehele lichaam een zeer lichtbruine pigmentkleur laat zien. Deze pigmentkleur moet in het rugdek, de borst en de pennen zo egaal mogelijk van tint zijn. Bij de mannen zal naar alle waarschijnlijkheid ook de bruinrode borst- en kopkleur behoorlijk worden gereduceerd, waardoor deze ook tamelijk licht van kleuruiting zal zijn.

De (wildvorm) opaal vink.

Evenals bij de kleurkanaries kennen we sedert enkele jaren ook de opaalmutatie bij de vink. Deze factor vererft niet geslachtsgebonden en gedraagt zich recessief t.o.v. de wildvorm. Een en ander houdt dus in, dat de opaalfactor bij een vogel dubbel aanwezig moet zijn, wil ze tot uiting kunnen komen.

Bij de opaalfactor treedt geen pigmentreductie op, maar komen de pigmentdeeltjes als het ware aan de onderzijde van de bevedering te liggen. Hierdoor ontstaat een blauwgrijze pigmentkleur in het uiterlijk van de vogel, welke doet denken aan de kleur van opaalglas, die onder invloed van de structuurwijziging in de bevedering tot stand komt.

Net als bij de kleurkanaries treedt bij de paring van opaal x opaal structuurbederf op in de bevedering. Dit is kweektechnisch te verbeteren door te kweken over vogels met een behoor-

isabel

lijke dosis bruin in hun bevedering en opaal te paren aan split-opaal. In vergelijking met de wildvorm zijn bij de opaalvink alle zwartbruine onderdelen blauwgrijs geworden. Het rugdek is overwegend geel van kleur en de wang- en borstkleur licht-rose. Op dit moment kennen we de opaalvink alleen nog maar bij de wildvorm, maar voor de echte vinkenpionier ligt hier nog de uitdaging, om ze ook te fokken in het agaats, bruin en isabel. Wie weet, wat we dan allemaal nog op onze tentoonstellingen te zien krijgen.

De (wildvorm) pastel vink.

Weer een nieuwe mutatie bij onze vink is de pastel, welke factor ook geslachtsgebonden vererft en zich recessief gedraagt t.o.v. de wildvorm. De pastelfactor reduceert zowel het zwarte en bruine eumelanine als het roodbruine phaeomelanine pigment. Hierdoor ontstaat bij de wildvorm een vogel met een min of meer grijsachtig totaalbeeld. De pigmentkleur in de pennen is niet meer vol zwartbruin, maar meer zwartgrijs.

Ook voor de pastelfactor bij de vink zijn er nog legio mogelijkheden tot het creëren van nieuwe kleuren. Op dit moment zijn er waarschijnlijk alleen enkele pastelpoppen en pastelvererfende mannen bij de wildvorm, maar ook deze kleurslag is te kweken in het agaats, bruin en isabel. Zelfs kan de pastelfactor voorkomen in combinatie met de opaalfactor, echter in zo'n geval houden we dan zeer waarschijnlijk een nagenoeg ongepigmenteerde vogel over.

Hoe dan ook, we dienen ook bij de pastel vink zeer streng te letten op een zo egaal mogelijke pigmentkleur. Bij de huismus kennen we reeds de pastel grijsvleugel mutant, welke nu

misschien ook bij de vink binnen handbereik ligt. Aan u de eer!

De bonte en gele vink.

De bonte vink is een vink, die door een of andere oorzaak onderhevig is aan plaatselijk pigmentverlies. Bij een gele vink treedt volledig pigmentverlies op. Dit pigmentverlies kan in sommige gevallen erfelijk zijn, we spreken dan van een gemuteerde bontfactor. Dergelijke bonte en volledig ongepigmenteerde vinken komen zowel voor in kooi en voliëre als in de vrije natuur. We kunnen door gerichte kweek en selectie van deze vogels volledig ongepigmenteerde ofwel vetstofkleurige kweekstammen opbouwen. Als eindproduct ontstaat dan een lichtgeel gekleurde vogel.

Overigens kunnen we bij de bonte vinken heel duidelijk zien, dat de bruinrode kleur aan kop en onderlichaam uit pigment bestaat. In de toekomst moet het dan welhaast mogelijk zijn, om ook nog een roodogige, de zgn. lutino vink, op stok te brengen. Hierin is nog het nodige pionierswerk te verrichten.

Hoe dan ook, van tijd tot tijd komen we op onze tentoonstellingen al vogels tegen, die nagenoeg geen pigment meer laten zien. We zijn dus op de goede weg.

De rubo vink (mutant).

Dit is een in velerlei opzichten afwijkend totaalbeeld t.o.v. de normale wildvormvink en komt voort uit Belgische wildvang. In zekere zin betreft het hier een plusmutant, dat wil zeggen: in plaats van pigmentvermindering, hebben we hier te maken met pigmentvermeerdering. Hij mist (ook in het broedkleed) het zwarte bandje boven de snavel, maar bezit gitzwarte poten, in tegenstelling tot de normaal

hoornkleurige. De kop heeft volledig dezelfde bruinrode kleur als op de borst, welke verder ook nog voorkomt op de stuit, in plaats van de normale groene stuitkleur. In plaats van de normale witte vleugelspiegels bezit de rubo spiegels met een diepe roserode kleur, welke ook weer te zien is in de buikstreek. Al met al krijgen we hier de indruk van een haast volledig roodgetinte vink.

De vererving is niet geslachtsgebonden; de rubofactor gedraagt zich dominant t.o.v. de normale wildvorm. Een en ander houdt in, dat wanneer een van beide ouders van een kweekkoppel de rubofactor bij zich draagt, de helft van het nageslacht theoretisch ook de rubokleur zal laten zien, zowel bij de zonen als bij de dochters. Net zoals bij de opaal- en de pastelvorm zullen wij ook deze mutatie proberen over te hevelen naar de bruine, de agaats en de isabel vink. Misschien blijkt hij straks zelfs een aanwinst te zijn in combinatie met opaal of pastel.

De vinkpoppen.

Alle vinkpoppen missen het bruinrode op de borst en aan de kop en ook de blauwgrijze bovenkop en halsstreek, evenals het zwarte bandje boven de snavel. Voor het overige deel zijn ze wat fletser van kleur dan de mannen. Dit heeft betrekking op alle beschikbare kleurslagen die we bij onze vinken kennen.

Stok

Tot slot hoop ik, met dit artikel een steentje bij te dragen aan de reeds op handen zijnde ontwikkelingen bij de vinkenkweek, welke ik op persoonlijke wijze heb geïnterpreteerd.

Verder wil ik hierbij mijn dank uitbrengen aan de gulle medewerking van de fotograaf, de heer W.Akkermans uit Breda, en de beide Belgische heren L.Segers uit Arendonk en F. de Bie uit Meerle, voor het ter beschikking stellen van de nodige vogels, die gefotografeerd zijn ten behoeve van dit artikel.

Bij de foto's:

- Nr.1. Vinkman wildvorm.
- Nr.2. Vinkpop wildvorm.
- Nr.3. Vinkman bruin.
- Nr.4. Vinkpop bruin.
- Nr.5. Vinkpop pastel.
- Nr.6. Vinkman rubo.
- Nr.7. Vinkman bont.
- Nr.8. Vinkpop isabel licht type.
- Nr.9. Vinkpop isabel donker type.
- Nr.10. Vinkman opaal.
- Nr.11. Vinkpop opaal.
- Nr.12. Vinkpop agaats licht type.
- Nr.13. Vinkpop agaats donker type.
- Nr.14. Vinkman agaats donker type.
- Nr.15. Noordafrikaanse vinkman.
- Nr.16. Noordafrikaanse vinkpop.
- Nr.17. Kees man.

Specialclub Europese Cultuurvogels
P. van der Zanden
Telefoon: 076-412026

usel

De

De Vorkstaartscharrelaar

... vertoont een opvallend acrobatische vlucht.

Tekst en foto: Cyril Laubscher (alle rechten voorbehouden).

Zonder enige twijfel is de Vorkstaartscharrelaar (*Coracias caudata*) één van de opwindendste vogels om te fotograferen in Zuid-Afrika. De fantastische, tuimelende, slingerende en buldelende vlucht die zij ten toon spreiden, levert een onvergetelijk schouwspel op.

Tijdens een georganiseerde trip naar het Kruger National Park in Zuid-Afrika, probeerde ik een Vorkstaartscharrelaar in de vlucht te fotograferen, om het mooie donker- en lichtblauwe patroon van de ondervleugels te kunnen laten zien. Dit werd geprobeerd (met beperkt succes), door meelwormen uit het raam van de auto te werpen naar een bepaald punt, waarop de camera was ingesteld. Het idee was goed, en de vogel kwam regelmatig van een tak in een dode boom naar beneden glijden voor het ophalen van een meelworm. Maar, een meelworm over een afstand van 6 tot 10 meter naar de juiste plaats gooien was niet gemakkelijk! Natuurlijk was het eindresultaat, dat de vogel meer meelwormen had dan ik foto's!

Ik heb echter in de loop der jaren geleerd, dat geduld gewoonlijk wordt beloond. Zo'n vijf jaar na het voorval met de meelwormen, werd ik ingelicht over een nest van de Vorkstaartscharrelaar in de buurt van de grens tussen Zuid-Afrika en Botswana. De oudvogels waren gesignaleerd, terwijl ze voedsel naar het nest droegen. Ik wist dus, dat ze jongen moesten hebben. De reis was snel georganiseerd, vooral omdat ik niet wist, hoe oud de jongen waren.

Vol goede hoop, dat ik de vogels zou kunnen fotograferen, terwijl ze hun jongen in het nest aan het voeren waren, begon ik om 3 uur 's morgens aan de reis van 600 km. Een even enthousiaste vriend, die trouwens het nest gevonden had, begeleidde mij om me te helpen bij het opzetten van

een schuilhut van waaruit ik de vogels wilde fotograferen als ze hun nest binnengingen, dat zich in een boom bevond op een hoogte van 5 meter. Het opzetten van de schuilhut leverde echter problemen op: allerlei overhangende takken belemmerden het uitzicht op het nest. Toch werd de schuilplaats zo snel mogelijk in orde gemaakt; de camera's werden in positie gebracht, klaar om te fotograferen. Tijdens de volgende uren observeerden we de reactie van de vogels op onze schuilhut. Met verrekijkers zaten we van een afstand van 25-30 meter te kijken vanuit onze bestelbus. Alleen als ik de stellige indruk had, dat de vogels gewend waren aan onze

schuilhut en aan de camera's, zou ik een poging tot fotograferen ondernemen. Het klikken en zoemen van een camera'sluiter kan een vogel behoorlijk in de war brengen, maar al spoedig accepteerden de vogels deze vreemde geluiden.

Nadat ik een groot gedeelte van de dag het nest had geobserveerd, werd ik in de late namiddag beloond met deze schitterende foto van een oudervogel, die op het punt staat zijn nest binnen te gaan, met in zijn snavel een hagedis als voedsel voor de jongen.

Over mozaiek

gesluierd, Kreide, krijt en snowed.

De kleur bronspastel bestaat al heel wat jaren. Er is al vaker over gepubliceerd, met al mijn waardering voor hen die zo zorgen dat "Onze Vogels" ook een echt nieuwsblad is. Mogelijk zou er uit buitenlandse tijdschriften wat meer van dat echte nieuws gehaald kunnen worden. Zo zie ik bijvoorbeeld nu al uit naar de traditioneel perfecte reportage, inclusief kleurenfoto's, van Paul Putz, over de wereldtentoonstelling in Kanariënfrend. Echt jammer, dat niet ieder dit ziet! Een ander voorbeeld: in het contactblad Specialclub Kleur (van de "andere" vogelhouders) dat ik op de tentoonstelling te Zutphen kreeg, stond i.v.m. de wereldtentoonstelling een artikel over de verschillen tussen de Nederlandse en Italiaanse standaard (helaas bestaat er verschil); klasse, echt nieuws, in geen boek te vinden!

Ik ben even afgedwaald van de bronspastellen. Door het advies van de publicisten, die immers gewoonlijk door hun keurmeesterschap veel vogels zien, wisten we, hoe je ze het beste kon kweken. Er waren echter kwekers, die zich daar niets van aantrokken en geen fokparen samenstelden zoals geadviseerd. De fouten bleven niet uit: ze werden te licht.

Maar let eens op: ze zijn wel erg grijs in de vleugel. De grijsvleugel was geboren.

Weer werd geadviseerd hoe je de besten kon kweken en weer waren er kwekers die zich daar niets van aantrokken. Ze werden te licht, grijsgepareld in de rug; men vond ze nog mooier en ze zouden eigenlijk gepareld moeten heten, maar het bleef grijsvleugel.

Samengevat: een prachtige vogel, ontstaan door "foute" kweek. Er is echter nog iets heel bijzonders te zien aan grijsvleugels, maar daarover straks meer.

Ook met de phaeo's is het op een soortgelijke manier gegaan. Kort na hun ontstaan werd gepubliceerd, dat er geen verschil was tussen de phaeo's in de brons- en bruinserie. Het bleek me, dat dat niet waar was. De eerste mozaiek oranje-rood phaeo's die ik zag waren van Ronco, op de COM-show te Roeselare (1982). Ik was er toen ook al mee bezig, maar ze waren nog slechts mozaiek-achtig. Mede omdat ik dacht en denk dat de pigmentdiepte aan het zwartpotig-zijn

van mozaiekbrons, bronsopaal en opaipastellen het beste te zien is, gebruikte ik deze vogels om 'en pigment 'en mozaiektekening in de phaeo's te versterken. Menigeen zal dit als "foute" kweek zien. Er ontstonden dan ook "fouten", te weten gestreepte phaeo's, die altijd zwart dons hadden en dus tot de bronsserie behoorden. Ik dacht toen, dat dit kwam doordat ze opaalbloedig waren. In elk geval vond ik ze niet mooi, wel bijzonder. Op shows werden ze weggeschreven.

Andere "foute" phaeo's waren natuurlijk de phaeo-opalen. Mede omdat deze nog maar mozaiek-achtig waren, werden ook die weggeschreven, als mozaiekagaatphaeo of mozaieka-gaatsatinet).

Ik ben echter van mening, dat het een bijzondere verschijningsvorm zal zijn, mits in de juiste kleur gekweekt.

Het is me door deze slechte mozaieken opgevallen, dat daar waar bij normale phaeo's het pigment gebleekt is, ook de rode vetkleurstof op dezelfde plaats gebleekt is. De latent doorslaande ruggen van mijn mozaiek oranje-rood phaeo-opalen werden hierdoor extra wit. De borst, waar minder pigment zit, bleef daardoor voor een mozaiek ongewoon rood, echter, zoals ook op de foto te zien is, krijtwit op de plaatsen waar het pigment (alleen het eumelanine?) latent aanwezig is. Een mozaiek kan deze krijt-pigmenttekening blijkbaar onvol-

doende laten zien, omdat een goede mozaiek immers geen rood in de rug mag laten zien.

Wie kweekt eens een "rood-intensieve krijt" met - en dat lijkt me belangrijk - heel grof latent pigment in de rug?!

Ook de pastel- en grijsvleugelfactor vertonen dit vetstofblekende effect en zouden ook behulpzaam kunnen zijn om de krijt te realiseren. Hoewel ik reeds de naam krijt gebruikt heb, is het mogelijk beter een andere naam te kiezen. We zouden bijvoorbeeld het Duitse taalgebied in de problemen brengen, want die zouden dat dan vertalen met Kreide en dat woord gebruiken ze al voor sluiër.

Hoewel menigeen dit woord gebruikt, wil ik niet ingaan op de zin of onzin van dat woord en of ik het een ander woord voor een fout vind. Het is trouwens spraakverwarrend, omdat er ook reeds mozaieken zijn, waarbij het pigment echt gesluierd is, écht besneeuwd, behalve (en scherp begrensd) in het masker, dat hierdoor nog opvallender is!

"Mosaico di neve" klinkt prachtig, maar zou het niet beter zijn om bijv. vanaf 1 april 1996 de naam "snowed" te gebruiken?

Komt er weer een hele reeks nieuwe kleuren?

Ik verwacht het.

Krijt S. (pseud.)

door Cees Hellemons foto: Jan Blasman

DE BICHENOWASTRILDE

(*Stizoptera bichenovii bichenovii*)

Van deze Australische prachtvink wordt naast de nominaatvorm nog een ondersoort beschreven, nl. de *Stizoptera b. annulosa*. Laatstgenoemde heeft een zwarte stuit. De nominaatvorm daarentegen heeft een witte stuit. De witsluit is dominant ten opzichte van de zwarte stuit. In de vrije natuur leven de bichenows in kleine groepjes in de buurt van water. Hier zijn ze voortdurend op zoek naar allerlei gras- en onkruidzaden. Vooral in de broedperiode maken ze ook jacht op kleine insecten.

De bichenow is weliswaar eenvoudig van kleur, maar hij heeft een schitterende tekening. Vooral de opvallende blokjestekening op de vleugels, de witte wangen die door de zwarte kop- en keelband afgetekend worden, spreken menig liefhebber tot de verbeelding.

Omdat de bichenow een zeer temperamentvol en beweeglijk vogeltje is,

kunnen we hem het best in een voliëre houden. In deze ruimte kunnen we gerust ook andere vogels onderbrengen, zelfs in de broedperiode. Hoewel het dus een zeer verdraagzaam vogeltje is, verdraagt hij in de broedperiode geslachtsgenoten in de buurt.

Omdat er geen duidelijk waarneembare geslachtsverschillen zijn, is het

samenstellen van een koppeltje een groot probleem. Alhoewel de mannetjes niet alleen wat forser zijn, maar ook beschikken over een wat wittere borst, een witter en ook wat groter masker, geeft alleen de zang van het mannetje echte zekerheid.

Hebben we eenmaal een koppel samengesteld, dan wil dit bepaald nog niet zeggen dat het broedseizoen

goed zal verlopen. Als de broedvogels elkaar niet liggen, dan kunnen we het wel vergeten. Vaak zien we dan ook dat de jonge vogels zonder aanwijsbare reden uit het nest gegooid worden. In dit geval is het goed te weten, dat we als laatste redmiddel gerust het Japans meeuwtje in kunnen zetten, dat ook bichenows zonder problemen grootbrengt.

Het best kunnen we gelijk meerdere bichenows aanschaffen en de vogels vrij laten kiezen. Voorzie ieder vogeltje van een kleurring en houd goed in de gaten wie zich tot wie aangetrokken voelt. Kortom: vrije partnerkeuze geeft zeker bij de bichenow het meeste kans op succes.

In de volière maken ze hun nest graag in een struik of tussen een paar stevige takken. Dit vrij slordige, bolvormige nest wordt gemaakt van o.a. lange grashalmen en sisal. Dit nest heeft aan de zijkant een kleine invliegopening, waardoor nestcontrole wat moeilijker wordt.

Een legsel bestaat normaal gesproken uit 4 à 6 eitjes, welke na 11 dagen uitkomen. De pas uitgekomen jongen hebben een donkergekleurde huid en witte donsveertjes. Na ongeveer 20 à 22 dagen verlaten de jongen het nest. Het duurt nu nog ongeveer 2 weken voor de jonge bichenows geheel zelfstandig zijn. Als de jongen zelfstandig zijn, kunnen we ze het best uitvangen. De kans dat ze door met name het oude mannetje achtervolgd worden is redelijk groot.

Bij pas uitgevlogen jongen is de typische bichenowtekening al vrij duidelijk te zien. De jeugdruï duurt 3 à 4 maanden. In deze tijd verraden de jonge mannetjes zich al snel door hun ietwat stuntelig gezang.

Hoewel ook het kweken in een wat ruimere broedkooi tot de mogelijkheden behoort, kunnen we ons koppeltje bichenows toch het best onderbrengen in een verwarmde binnenvolière. Zorg d.m.v. takken, bosjes, planten, etc. wel voor voldoende schuilplaatsen. Vooral in de broedperiode is het mannetje namelijk vrij onrustig; zijn waarschuwingsroep laat hij herhaal-

delijk horen, waarop niet alleen moederlief maar ook andere volièrebewoners hun nest verlaten.

De bichenow stelt geen hoge eisen aan de voeding. Een goed tropenmengsel, aangevuld met wat onkruidzaad en eivoer is in feite voldoende om ze in goede conditie te houden. Verder zijn ze verzot op kiemzaad en groenvoer.

Vooraf tijdens de broed- en opfokperiode moeten we zorgen voor voldoende levend voer. Niet alleen mierreëitjes, maar ook buffalo-wormen en fruitvliegjes worden graag gegeten. Vanzelfsprekend mogen grit en mineralen en dagelijks vers bad- en drinkwater niet ontbreken.

Al met al is de bichenow een vogeltje, dat niet in onze collectie mag ontbreken en waar menig ervaren, maar ook beginnend liefhebber veel plezier aan kan beleven.

Bronnen:

Die Gefiederte Welt, dec. 1994;

F.Robler, Prachtvinken;

Onze Vogels 1976, nr. 7 en 1987 nr. 12.

KALENDER 1995

DWERGPAPEGAAITJES

Ik hoor de vogelliefhebber al roepen: dat is geen hangparkiet. En dat is correct! Het onderschrift is foutief; het is een Dwergpapegaai, een Forpussoort. Ik vermoed, dat het de Groenstuit-dwergpapegaai is, maar ik steek mijn hand er niet voor in het vuur en daarom vertel ik liever iets over de Forpussen in het algemeen.

Met uitzondering van een geïsoleerde populatie in Mexico, hebben alle Forpussoorten domicilie in tropisch Zuid-Amerika en aangrenzende delen van Panama. Deze papegaaitjes zijn ongeveer even groot als onze welbekende Huis-mus. Ze hebben een wat gedrongen lichaamsbouw met een erg kort staartje. Bij vrijwel alle soorten en ondersoorten is de groene kleur dominant. De mannetjes zijn veelal te herkennen aan een donkerblauwe tekening op de vleugels en/of de bovendelen. De dames missen deze tinten en wijfjes van de diverse soorten zijn dan ook lastig van elkaar te onderscheiden. Men kan deze dwergpapegaaitjes aantreffen in allerlei habitats, maar het zijn vooral de mangrove-moerassen die de voorkeur genieten. Toch kan men ze ook vinden in diverse bossen en struikgebieden. Het voedsel van deze aardige vogeltjes bestaat voornamelijk uit zaadjes en vruchten.

Vrijwel het gehele jaar kan men nestelende Dwergpapegaaitjes aantreffen; een uitzondering hierop is de regenperiode. Dit houdt in, dat een paartje minstens twee broedsels per jaar grootbrengt. Om te broeden zoeken de vogels een geschikte holte op. In veel gevallen is dit een holle boom. Maar ook worden wel gaten in termietennesten gegraven. Een voltallig legsel bestaat uit 5 of 6 zuiver witte, glad-schalige eitjes. Ze worden voornamelijk door het vrouwtje uitgebroed in 19 dagen, soms een dag langer of korter. Na ruim vier weken vliegen de jongen uit. Wellicht wilt u meer weten over het houden van Forpussen en het kweken ermee? Dan raad ik u aan op te slaan: Onze Vogels 1990, blz. 148 en 364; 1993, blz. 480.

Meindert de Jong.

ysel

De

NUTTIGE WENKEN

door: Th.Bruijnaers. Foto's: Johan v.d. Maelen

Allerlei rondom onze hobby

Alvorens wij doelgerichte artikelen gaan schrijven, eerst enkele tips en wetenswaardigheden rondom onze hobby.

Om te beginnen: hoe is uw eigen kennis op kleurkanariegebied? Iedere fokker, die de betere kleurkanarie wil gaan fokken, moet eerst bij zichzelf te rade gaan. Hij dient onder de loep te nemen:

Hoe is het gesteld met de huisvesting? Hoe is het met de hygiëne? Hoe is de ventilatie op de hokken? Hoe is de voeding tijdens en buiten de fok? Hoe staat het met uw theoretische en praktische kennis wat betreft uw eigen vogels? Fokt u verwarmd of onverwarmd? Hoe is de registratie? Fokt u doelgericht via lijnenfok? Doet u aan wisselbroed of neemt u het zoals het uitkomt? Enzovoorts. Kortom, een hele hap om rekening mee te houden. Ook zelfkennis is dus nodig om in onze kleurkanariewereld in de voorste gelederen mee te kunnen.

In deze wereld zijn er drie soorten liefhebbers, te weten:

1. Liefhebbers, die vogels houden puur voor hun plezier.
2. Liefhebbers, die vogels houden voor hun plezier en voor het uitproberen van apartheden (een klein percentage).
3. De grote groep liefhebbers streeft ernaar, betere vogels te fokken. Kwaliteitsfokker worden is mogelijk, als u zeer serieus te werk gaat. U dient eerst te zorgen, dat u eerste klas fokvogels op uw hok krijgt. Dan leergeld betalen en na de nodige ervaringen wordt u kwaliteitsfokker.

Er is een kortere weg, maar dan moet u niet te eigenwijs zijn en u waar nodig laten bijstaan door een ervaren, succesvolle fokker. Dit kan ook zijn de fokker, die al jaren vogels fokt met mindere kwaliteiten en die het in feite niet in de vingers heeft.

In onze vogelsport zijn er zeer veel mogelijkheden in het fokken: vetstof, klassiek, varianten, vorm en postuur, zangkanaries, enz. Voor elk wat wils. Hopelijk kan onze voorlichting de kleurkanariefokker helpen, zijn vogelbestand te verbeteren.

Om te beginnen enkele algemene tips:

* Vooral de kleine en beginnende fokker dient nooit teveel kleurslagen op zijn hok te hebben. U heeft namelijk fokgericht toch een aantal vogels nodig uit eenzelfde groep, om hieruit TT-vogels en fokvogels te kunnen selecteren.

De zeer ervaren fokker lukt het soms wel om uit een klein kwantum vogels de betere vogels te fokken, maar hier moeten we niet van uitgaan.

Bedenk, dat de kleurkanarie van nu doorzeefd is met foutieve eigenschappen en verzwakkingen in hun erfelijkheden. Vooral de klassieke vogels hebben veel ingeboet door de komst van veel mutaties (variantenfok) de laatste jaren. Reductiefactoren, beletters en andere veranderingen hebben veel mooie vogels gebracht, maar ook veel meer minder mooie vogels, die niet bruikbaar zijn in de doorfok. De variantenfok is namelijk in feite een groepsgewijze eenrichtingsweg. Steeds weer hebben wij de goede klassieke vogels nodig om deze te fokken. Verder is het percentage van de echte fokzuivere vogels

erg laag. Er zijn veel te weinig vogels met het volle vermogen tot ontwikkeling en kleurvorming (dieptetinten, klassiek en niet klassiek). In de praktijk hebben wij een teveel aan vogels die meervoudig vererven en vogels met afwijkingen.

Wist u dit: Hoe verder wij van de oervorm (groenserie/zwartserie) afkomen, hoe meer problemen wij tegenkomen. In de kleuren, de vormingen, de bevedering, de vermogens, de weerstanden, de ontwikkelingen, enz. Vooral in de klassieke fok heeft men in het verleden teveel fouten gemaakt. Vanuit goede klassieken naar variant en vanuit de zogenaamde klassieke vogels hieruit weer terug naar de basisvogels (klassiek).

In de klassieke en variantenfok moet u deze twee totaal verschillende richtingen zeer streng gescheiden houden, anders vraagt u om moeilijkheden. Doet u dat niet, dan gaat u tot betalen in beide richtingen. Kleuren verwateren en u krijgt meer fokproblemen.

Wilt u uw vogels vetstof en klassiek verbeteren, dan moet u nooit vanuit reductie- of beletteringsfactoren fokken,

BIJ DE KANARIEFOK

2

want dan vraagt u om moeilijkheden. Vetstofvogels dienen fokgericht latent klassiek te zijn: groen, bruin, agaaf of isabel (fokzuiver).

Niet alles loopt van een leien dakje in onze hobby, zelfs niet bij een goed opgezette klassieke fok. Dit komt door latente (=verborgen), ongewenste eigenschappen. Het komt bijvoorbeeld regelmatig voor, dat na vele generaties er verborgen erfactoren aan de oppervlakte komen. Hiervan zijn legio voorbeelden; neem nou de fok van de gele vetstofvogel. Steeds meer komen hieruit ino's of recessief witte, veroorzaakt door fokkers die het niet zo nauw nemen.

Ook komt het veel voor, dat uit twee verschillende ouders erfelijkheden negatief uitvallen, die veroorzaakt worden door een foutieve fok.

Daarom is het van belang, dat men goed lijnenfok gaat toepassen, om de erfelijkheden in de juiste richting bij te sturen en vast te leggen.

In onze sport is het van enorm belang, dat een goede registratie wordt bijgehouden, zodat op de juiste wijze kan worden geselecteerd en nog eens geselecteerd en gecombineerd.

Ik wil echt niemand ontmoedigen in onze hobby, wel wakker maken om de goede vogels te gaan fokken. De vele voordelen van lijnenfok komen aan bod in vervolgartikelen.

Op de erfspiralen bij onze vogels zit veel meer dan de kleurverervingen. Hierop zitten ook: ontwikkelingen, vermogens, omvormingen, weerstanden, remmingen, stimulaties, ziekten, enz., enz., teveel om op te noemen. Jammer genoeg wordt hierover te weinig gerept in onze sport. Gelukkig kunnen we veel bijsturen in de vogelfok. Maar nooit voor 100 %, daar ieder mens/dier/plant verschilt in samenstelling, aanleg en overdracht. Dit onbekende is in feite het mooie in onze sport.

Men komt vroeg of laat toch voor verrassingen te staan. Ook diverse erfelijkheden zullen aan bod komen, maar we zullen ons hoofdzakelijk met de praktische kant bezighouden, daar men immers met alle theoretische kennis van de wereld op vogelgebied nog geen kampioenen kan fokken. De hoofdmoot in de fok is uw eigen praktijkkennis betreffende uw vogels.

Maar ook een goede, ervaren fokker laat wel eens een veer vallen:

a. als hij niet een juiste registratie heeft gevoerd;

b. als hij afwijkingen heeft of krijgt voor het zien van de juiste kleurtinten. Wist u, dat een mens tijdens zijn leven verminderingen kan krijgen in het zien van kleuren en tinten? Hij kan hiermee geboren zijn, maar het kan ook ontstaan bij het ouder worden, door ziekte, enz.

c. ook wordt nogal eens de fout gemaakt, ook midden in de fok te wisselen van voeding, zelfs door de ervaren fokker.

d. ook wisselt men soms, zonder reden, teveel van partner tijdens de fok. De nadelen van bovenstaande zijn:

a. Geen juiste registratie geeft naderhand problemen bij de selectie en bij het combineren van de kweekvogels.

b. Het niet juist zien van kleurvormingen en dieptetinten. Het zien van de juiste kleuren is niet altijd mogelijk, door afwijkingen, door het licht. Dit geldt ook voor het zien van de juiste verhoudingen (het bestrepingsspatroon, het model van de vogel, afbakening en symmetrie, juiste verhoudingen). Het zien van juiste verhoudingen, kleuren en afbakeningen is ook niet iedereen gegeven. Per kleur zijn er meer dan 150 tinten!

c. De voeding. Vanuit de handel komt ons een te grote hoeveelheid goede, maar ook minder goede voedingssamenstellingen tegemoet. Praktisch iedere patee (kracht- of opfokvoer) wordt gelanceerd als een complete voeding, met lange houdbaarheid. Maar nooit hoort men over het gevaar, wat ontstaat als patee in aanraking komt met vochtige lucht en zuurstof: het kan gaan oxyderen.

Zonder iemand te willen benadelen, is proefondervindelijk aangetoond, dat het niet altijd de duurste middelen zijn, die het beste voldoen. Ook tegenstrijdigheden in de verkoop hiervan komt men tegen. In stands en winkels staan bijvoorbeeld vaak naast het complete opfokvoer luidkeels aangeboden preparaten, vitaminen, enz., die absoluut noodzakelijk zouden zijn om onze vogeltjes op stok te krijgen.

use!

De

Laat u niet dol draaien. Zorg dat uw hok geen experimentenhok of apotheek wordt. Gebruik met mate alleen ontsmettings-, stimulerings- of afremmiddelen. Stel uw voer zelf samen en gebruik alleen voer, dat u al jaren goed bevalt.

In veel gevallen maakt men door ondeskundig gebruik te veel brokken, bij onze vogeltjes van 24 gram en hun pasgeboren jongen van 2 gram. Hoofdzaak in de fok is: een vast patroon in de voeding. Zorg dat uw vogels altijd in conditie zijn. Fok met vogels die minimaal 10 maanden oud zijn.

Zelf stam ik nog uit de tijd, dat wij onze vogels fokten in slechte omstandigheden: voeding raapzaad, onrijpe onkruidzaden, kiezel/kalk en in de fok een gekookt ei, vermengd met enkele beschuiten of oud brood, rul gemaakt met volle melk. Van stimuleringsmiddelen en vitaminen hadden wij nog nooit gehoord. Zwakke vogels gingen dood, maar de gezonde die overbleven, daarvan fokten wij jaarlijks 6 tot 8 jongen per pop. De natuur had meegeselecteerd.

Heden komt men nooit over voeding uitgepraat. Men hoeft niemand iets wijs te maken, iedereen gebruikt zijn eigen methode, goed of minder goed. Ook de ongediertebestrijding was

simpel in vroeger tijden. Muis, wezel, buning en rat werden verdeigd met de val, de hond of de kat, ook soms wel de egel. Luis en bacteriën werden bestreden door middel van carbiddamp in lege hokken. Met de borstel werden vogelhokken ingesmeerd met verdunde carbolineum of petroëum. Het stonk een uur in de wind, maar het hielp wel. Gereinigd werd met water en groene zeep. Nestmateriaal kwam uit de natuur; spagnum, fijn gras en paardehaar, met indien nodig enkele tabaksstengels onder het nestje. Meer keuze hadden we niet. Dit wilde ik u niet onthouden bij het kiezen van uw weg in de tijd van nu. Enkele simpele pluspunten uit het verleden.

De vaste lijn in de fok.

Er wordt te weinig gekeken in de aantekeningen in het fokboek. Hierdoor komt het voor, dat erfelijkheden verkeerd gekoppeld worden. Ook kleurverbeteringen laten soms veel te wensen over door onwetendheid van de fokker. Als men twee kleurverzwakkingen of tekortkomingen aan elkaar paart, kan men niet verwachten, de juiste vogels te fokken. Wat gevraagd wordt is dan namelijk niet aanwezig in uw vogels.

Vormingen, kleurversterkingen enz.

moeten bij één van de beide partners aanwezig zijn, anders kunnen ze niet via lijnenfok worden ingebracht in uw stam.

Daarom: als u het in uw vingers heeft, het zien, het selecteren en combineren, dan komt u in de gewenste cirkel terecht van de fok van vogels, zoals ze in de standaard zijn vastgelegd.

Wordt vervolgd.

Bij de foto's:

1. Isabel geel mozaiek type 1.
2. Agaat rood mozaiek type 1.

Cédé Eivoer voor kanaries, tropen en wildzang, is nu ook verkrijgbaar in een handige emmer - inhoud: 5 kg.

CÉDÉ

Cédé Eivoer voor parkieten, papegaaien en kakatoes, is nu ook verkrijgbaar in een handige emmer - inhoud: 5 kg.

THE STANDARD IN QUALITY SINCE 1954

Cédé VOGELVOEDERS BV.

ST. CECILIASTRAAT 2 - 5038 HA TILBURG - TEL. 013/423156 - FAX 013/358861

De Lonchura's

Tekst en foto's Pieter van den Hooven

De afgelopen anderhalf

jaar ben ik, samen met

mijn kollega-

keurmeesters

Berend Bosch en

Hans van de Weerdhof,

bezig geweest met het

aanvullen en herschrij-

ven van de standaard

van de Lonchura's.

Alle Lonchura-soorten alsmede de nauw verwante soorten zijn in deze standaard opgenomen. Dit zijn, te beginnen in Afrika en via Azië te eindigen in Australië: de ekstertjes, zilveren loodbekje, parelhalsamadine, bronzemannetjes, muskaatvinken, rijstvogels, nonnen en rietvinken.

Het is de bedoeling om via een aantal artikelen in *Onze Vogels* deze nieuwe standaard bij u te introduceren en toe te lichten. Gezien de hoeveelheid gegevens in combinatie met de snelheid waarmee er (wegens tijdgebrek) artikelen kunnen worden geproduceerd, zal dit wel een vijfjarenplan worden, waarvoor bij voorbaat mijn excuses.

Het artikel over zilverbekjes in *Onze Vogels* van november 1994 bevat een aantal verkeerde interpretaties; vraagt daarom om een reactie en is dus een goede reden om met het zilverbekje te beginnen.

Tevens kunnen er wat aanvullingen worden gegeven op het artikel in het februari-nummer over de ino zilverbek.

HET ZILVERBEKJE

Aangezien er de laatste jaren diverse artikelen zijn gepubliceerd over het houden en kweken van zilver- en loodbekjes, lijkt het me weinig zinvol nog eens uitgebreid in te gaan op de kweek van deze eenvoudige, maar aardige vogeltjes.

De kleur en de tekening en de diverse kleurslagen krijgen hier meer de aandacht.

In het wild komen meerdere ondersoorten voor van het zilverbekje. Hoewel er in het verleden een viertal ondersoorten werd beschreven, gaan we met het huidige wetenschappelijke standpunt mee, dat er slechts twee duidelijke ondersoorten bestaan, welke ook duidelijk geografisch van elkaar gescheiden zijn.

Deze beide ondersoorten zijn de nominaatvorm *Euodice cantans* die voorkomt in Afrika ten zuiden van de Sahara, van Mauretanië in het westen tot aan de Rode Zee in het oosten; en de ondersoort *E.c.orienta-*

lis, die aan de andere kant van de Rode Zee voorkomt op het Arabisch schiereiland.

De nominaatvorm heeft een uitgebreider phaeomelaninebezet, is daardoor warmer van tint en heeft een duidelijker flanktekening. *E.c.orientalis* is minder warm van tint. Hierdoor is de borst lichter en de flanktekening (nagenoeg) afwezig, maar is de tekening op rug- en vleugeldeksel veel prominenter aanwezig dan bij de nominaatvorm.

Doordat er te weinig verschil zou zijn tussen de beide ondersoorten is bij onze bond besloten dat de beide ondersoorten niet naast elkaar gevraagd worden op de tentoonstelling. Bij onze zusterorganisatie, de A.N.B.v.V., worden de beide ondersoorten wel gevraagd. Bij ons gaat de voorkeur uit naar de meest contrastrijke vogels met de duidelijkste flanktekening. Dit zijn dus exemplaren van de nominaatvorm waarbij door middel van selectie de kleur zo diep mogelijk en zo warm mogelijk is geworden, en die een zo duidelijk mogelijke flanktekening laten zien. Deze selectievorm is als *Euodice cantans domestica* (de gedomesticeerde vorm van de zilverbek) als ideaalbeeld beschreven in de standaard. Ook bij de beschrijving van de diverse kleurmutanten is van deze selectievorm uitgegaan.

Bij de kweek van tentoonstellingsvogels dienen we uit te gaan van vogels met een maximaal pigmentbezet. Dat zijn vogels met zo zwart mogelijke vleugel- en staartpennen en een zo zwart mogelijke stuit (een maximaal eumelaninebezet). Daarnaast dienen zij een warme borst- en kopkleur te bezitten en een zo duidelijk mogelijke flanktekening (een maximaal phaeomelaninebezet). Vaak zien we vogels met lichtere en meer bruinige pennen en/of vogels met een zwakke flanktekening. Dit wijst erop dat één of beide pigmenten in onvoldoende mate wordt gevormd. Deze eigenschappen worden doorgegeven aan de jongen. Het is daarom beter, zwak gekleurde en getekende vogels uit te sluiten voor de kweek van tentoonstellingsvogels.

usel

De

In het domesticatieproces zijn er inmiddels bij de zilverbek een aantal kleurmutaties opgetreden, die de kweek duidelijk een stimulans hebben gegeven.

Ten eerste is er de donkerbuik-mutatie opgetreden. Deze mutatie werd tot voor kort donkerbruin genoemd. Doordat door selectieve kweek er steeds zwaardere vogels werden gekweekt, en mede door het ontstaan van een bruinmutatie, is de naam inmiddels gewijzigd in donkerbuik. Dit geeft veel duidelijker de werking van de mutatie aan en is ook in combinatie met andere mutaties bruikbaar in de naamgeving.

Ook bij de donkerbuik zebra-vink (zie ook Onze Vogels van november 1994) vindt een melanisatie plaats van de bij de wildvorm ongepigmenteerde veervelden. Een proefparing van een donkerbuik zilverbek aan een donkerbuik zebra-vink leverde twee normaal gekleurde bastaarden op met een witte buik. De beide mutaties zijn dus geen mutaties van overeenkomstige genen bij de beide soorten, hoewel de uiterlijke kenmerken wel overeenkomen.

Ook bij de donkerbuik zilverbek is in de standaard uitgegaan van een zo maximaal mogelijke melanisatie. Dat wil zeggen, dat de vleugel- en staartpennen weer zo zwart mogelijk dienen te zijn. Ook de buik dient zo zwart mogelijk te zijn. In de oude standaard werd een zo donker en egaal mogelijke kleur van de borst en de buik verlangd. De donkere buik diende zo ver en zo egaal mogelijk door te lopen naar de snavel. Bij de kweek van zilverbekken met een zo zwart mogelijke buik bleek, dat deze vogels een meer beige-bruine kop en borst kregen, met een duidelijke afscheiding tussen de borst en de buik. Werd er op egaliteit geselecteerd, dan was de intensiteit van de zwarte buik veel minder. In de huidige standaard is gekozen voor een zo zwart mogelijke buik en de daarmee samengaan- de lichtere borst met een strakke afscheiding. Deze vogels tonen het meeste contrast, waardoor velen hier de voorkeur aan geven. Uit de praktijk blijkt, dat deze vogels veelal mannen zijn. De poppen zijn over het algemeen minder diep zwart van kleur en heb-

Een normale zilverbek welke op diverse punten goed aan de standaard voldoet; een goede flanktekening

ben een donkerder borst, waardoor zij egaler zijn. Dit leidt ertoe, dat de mannen veel meer de tentoonstellingsvogels zijn en de poppen minder gemakkelijk hoog in de punten zullen komen. Een kleurslag dus, waarbij we te maken krijgen met tentoonstellingsvogels en kweekvogels naast elkaar. De donkerbuik faktor vererft recessief en autosomaal.

Een tweede mutatie die bij de zilverbek opgetreden is, is de bruinmutatie. De eerste tijd is deze mutatie ook wel isabel genoemd. Dit kwam omdat de eerste vogels nogal flets van kleur

waren. Door gerichte kweek met diep gekleurde wildvorm vogels blijken er bruinen gekweekt te kunnen worden die echt diep bruine vleugel- en staartpennen bezitten, warmbruin van kleur kunnen zijn met een prima scherpe bruine flanktekening.

Bij het opstellen van de standaardelzen voor de bruine zilverbek is uitgegaan van deze diep en warm gekleurde vogels.

De bruinmutatie belemmert de laatste oxydatiestap bij de vorming van het eumelanine. Hierdoor wordt er geen zwart, maar bruin eumelanine afgezet in de bevedering. De werking is

Eudice cantans orientalis. Lichtere borst, geen flanktekening, maar door de lagere concentratie phaeomelanine ook een contrastrijkere rugtekening. (Kweker: Gerard Bulhuis).

Donkerbolk man. Al een goede zwarte buik met een goed kontrasterende borstkleur. De afscheiding zou nog wel wat strakker mogen.

dus precies hetzelfde als bij de bruinmutaties die we bij zoveel andere vogelsoorten zien. Ook de vererving is hetzelfde: recessief en geslachtsgebonden.

Ook met een bruine zilverbek en een bruine zebra-vink is een proefparing uitgevoerd. Deze paring leverde helaas enkel een aantal afgestorven kiemen op. Voor zover te zien, bleken echter alle kiemen rode ogen te bezitten. Dit wijst erop, dat de bruinfactor van de zilverbek inderdaad overeenkomt met de bruinfactor van de zebra-vink. Een bruine bastaard MAN uit de-

ze paring zal echter pas het zekere bewijs voor deze stelling zijn.

Een derde mutatie bij de zilverbek is de pastelmotatie. Deze is opgetreden bij de nauw verwante loodbek en via bastaardering overgekweekt in de zilverbek. Het bestand aan pastel zilverbekken is nog dermate klein, dat de beschrijving grotendeels theoretisch is opgesteld. Dat wil zeggen, dat het zeer goed mogelijk is, dat in de toekomst de standaard nog wat zal moeten worden bijgesteld.

De pastelfactor geeft een reductie van

Donkerbolk pop. Duidelijk een veel minder intensieve buikkleur. Helaas een nadeel voor de poppen, waardoor zij moeilijker voor de hoogste puntenwaardering in aanmerking zullen komen.

zowel het eu- als het phaeomelanine. Deze reductie is wat variabel, maar vrij sterk, vooral voor het phaeomelanine. Hierdoor ontstaat een lichte en vrij heldere vogel, waarbij door gerichte kweek de vleugel- en staartpenen vrij donker kunnen blijven. Door selectieve kweek moet er een heldere en vrij contrastrijke vogel gekweekt kunnen worden.

Door de sterke reductie van het phaeomelanine bezit de pastel zilverbek geen of nagenoeg geen flanktekening.

Het lijkt erop dat de egaliteit van de pastel zilverbek beter is dan die van de pastel loodbek. Dit is ook in de standaard vermeld, zodat daar bij de keuring, maar ook bij de kweek, rekening mee kan worden gehouden.

De pastelfactor vererft autosomaal en recessief.

Het zal duidelijk zijn dat bastaardering van nauw verwante soorten niet gewenst is. Door (gedeeltelijke) vruchtbaarheid komt de raszuiverheid van beide oudersoorten in gevaar. Gerichte bastaardering om bepaalde eigenschappen (in dit geval een mutatie) over te kweken zijn natuurlijk wel gerechtvaardigd. Wel is het de bedoeling om, afgezien van die ene eigenschap, de soort weer zo snel mogelijk raszuiver te kweken.

Resterende bastaardkenmerken zullen dan ook op een keuring moeten worden bestraft. Dit is dan ook in de keurtechnische aanwijzingen van de pastel zilverbek aangegeven, zonder de bedoeling daarbij een heksenjacht op de vaagste bastaardkenmerken te ontketenen.

De vierde en voorlopig laatste mutatie die bij de zilverbek is opgetreden is de ino-mutatie. Het verslag van de familie Van der Hoek, bij wie deze mutatie is opgetreden, heeft u in het februari-nummer kunnen lezen. Van betreffende ino pop heb ik een foto mogen maken, zodat u de vogel nu ook volledig op kleur kunt bekijken.

Het is inmiddels zeker, dat de inofactor bij de zilverbek recessief en geslachtsgebonden vererft.

Voor zover het zich laat aanzien, belet de inofactor de vorming van pigment volledig.

Hierdoor ontstaat een volledig witte vogel met rode ogen. Op de stuit en

usel

De

het staartdek is een rode waas aanwezig. Dit is een rode karotenoïde kleurstof welke bij de wildvorm door de hoge concentratie zwart eumelanine wordt gemaskeerd, maar door het wegvallen van dit pigment bij de ino zichtbaar wordt.

Ook bij andere vogels waar een ino-mutatie is opgetreden blijkt, dat er vaak een klein beetje bruin respigment achter blijft. Dit is zichtbaar als een beige-bruine waas juist op die plekken waar de wildvorm het meeste zwart pigment bezit. Meestal is deze waas bij de poppen prominenter aanwezig dan bij de mannen.

Ook bij de eerste ino zilverbek zien we dit verschijnsel optreden en is in de vleugel- en staartpennen een minimale beige waas zichtbaar. Dit is echter zo minimaal, dat door selectie dit vrijwel zeker is weg te kweken. Dan zal de ideale, zuiver witte ino zilverbek ontstaan en zo is deze ook in de standaard beschreven.

In de keurtechnische aanwijzingen is vermeld, dat door de geslachtsgebonden vererving er nog geen zekere mannen bekend waren. Wel was er op dat moment een nest jongen, waarvan één exemplaar een diepere rode stuit en staartdek bezat. Inmiddels is gebleken, dat dit inderdaad een man is. Ook een tweede man blijkt een dieper rode kleur te bezitten. De aanwijzing, dat de mannen mogelijk een hogere concentratie rood karotenoïde bezitten blijkt dus te kloppen. Dit zal op een tentoonstelling voor de mannen ongetwijfeld een voordeel opleveren.

Tot zover de vier mutanten van de zilverbek en zoals zij als kleurslagen in de nieuwe standaard zijn omschreven. Verder zijn er natuurlijk meerdere kleurslagen mogelijk. Combinaties van kleurmutaties leveren immers vogels op die de eigenschappen van de afzonderlijke mutaties combineren.

Bij de zilverbek wordt er momenteel één mutatiecombinatie regelmatig gekweekt en dat is de combinatie van de donkerbuikfactor met de bruinfactor. Deze is dan ook als kleurslag in de standaard opgenomen.

Dit is ook de kleur, welke in het novembernummer van 1994 helaas foutief is beschreven als bruinpastel. Het is uit de manier waarop deze vogels

B ruine zilverbek. Haast ideaal warm van kleur, maar door de hoge concentratie phaeomelanine loopt de flanktekening bijna dicht.

zijn gekweekt ook wel op te maken, alleen is de gebruikte man welke al split is voor bruin (in het artikel nog isabel genoemd), tevens split voor donkerbuik (in het artikel nog donkerbruin genoemd). De gekweekte bruine donkerbuik moet ook zondermeer een pop zijn, gezien de geslachtsgebonden vererving van de bruinfactor. Hiermee is wellicht tevens de vraag naar de vererving beantwoord.

Een ideale bruine donkerbuik combineert de ideale vorm van beide mutaties in zich. Is een ideale mutant kwe-

ken al een opgaaft, een ideale mutatiecombinatie kweken is nog moeilijker. De ideale bruine donkerbuik verenigt het maximale melaninebezet van de donkerbuik met de zo diep en warm mogelijke kleur van de bruine. Dat houdt in, dat er een zo warm mogelijke kop- en borstkleur wordt gevraagd, in combinatie met een zo donker mogelijke bruine buik. De afscheiding tussen deze twee veevelden dient strak en duidelijk te zijn. Ook vleugel- en staartpennen dienen zo donker mogelijk bruin te zijn. Bij de bruine donkerbuik is dit ideaal-

B ruine zilverbek. Een prima getekende vogel. Ook de kleur is vrij goed. De pennen mogen nog wel donkerder bruin. De rode karotenoïde kleur schijnt door de bruine stuit- en staartkleur heen, wat al een indicatie is dat de concentratie eumelanine wat laag is. (Kweker: Bart Hokke).

usel

De /

Donkerbuik bruin. De pennen mogen donkerder bruin. Ook de buik zou dezelfde kleur donkerbruin moeten zijn, welke dan aftekent tegen een lichtere en warmere borstkleur. Dit ideaalbeeld is echter nog niet bereikt. (Kweker: P.J.Kraan).

beeld nog niet bereikt. In de keurtechnische aanwijzingen is dan ook aangegeven, dat deze eisen nog met de nodige soepelheid dienen te worden beoordeeld.

Meer mutatiekombinaties zijn in de standaard nog niet beschreven. Uiteraard zijn de bruinpastel (niet te verwarren met de vogel uit eerder genoemd artikel), en de donkerbuikpastel mogelijk. Veel toekomst zie ik hier nog niet in, omdat een bruinpastel waarschijnlijk moeilijk is te onderscheiden van een slechte pastel. Ook

de pastel donkerbuik zal door de melaninereducerende werking van de pastefactor een zwak gekleurde en fletse buikkleur hebben, waardoor deze waarschijnlijk slecht herkenbaar is. Misschien toch een uitdaging voor een experimentele kweker, en het zal niet de eerste keer zijn dat een combinatie een onverwacht verrassend uiterlijk heeft!

Bij de keurtechnische aanwijzingen van de ino wordt al gewezen op de mogelijkheid, dat door selectie de aanwezige beige waas toe zal kunnen

Ino zilverbek pop. Op de dia is de minimale beige waas in de pennen nauwelijks zichtbaar. De rode waas is slechts zwak aanwezig. Bij een man zal dit vrijwel zeker dieper van kleur worden. (Kweker: fam. Van der Hoek).

nemen. Hierdoor zal waarschijnlijk een creme-ino achtige vogel ontstaan. Door combinatie met de bruinfactor (waar eerst een crossing-over voor nodig is), zal deze beige kleur vrijwel zeker kunnen worden versterkt. Deze toename van beige-bruin pigment zien we bij andere vogelsoorten ook: bij satinetten, lace-wings etc., wat immers ook combinaties zijn van de inofactor met de bruinfactor. De combinatie van de bruinfactor en de inofactor kan dus nog een interessante kleurslag opleveren.

Tot zover de introductie van de nieuwe standaard van de zilverbekjes. De volgende keer zal het loodbekje nader worden toegelicht. Daar het ontstaan van kleurslagen bij beide soorten gelijke tred houdt, zal de toelichting bij de loodbek wat beknopter kunnen en zal er wat meer ruimte zijn om de fysieke eigenschappen van beide soorten te behandelen.

sel

De

Foto's: Ton de Bruin.

De Oranjeborst in Grijs en Bruin

Inleiding.

De oranjeborstmutatie is al bekend vanaf 1978 in België en vanaf 1981 in Nederland. In combinatie met mutaties als zwartborst en blackface is de oranjeborst erg populair geworden. In de basiskleuren grijs en bruin zien we helaas maar weinig oranjeborsten en bovendien dan ook nog van niet meer dan matige kwaliteit, gemeten op basis van de standaardseisen. Alle reden dus om ook via dit artikel aandacht te besteden aan de oranjeborst grijs en bruin. We bespreken de eisen voor kleur en tekening en geven enkele aanwijzingen voor de kweek.

Eisen voor kleur en tekening.

Bij de oranjeborstmutatie zien we phaeomelanine op plaatsen, waar we normaal eumelanine aantreffen. Bij een goede oranjeborst man is de borstband geheel oranjebruin en de zebrotekening oranjebruin/wit gestreept. Oog- en snavelstreep zijn eveneens oranjebruin, waarbij de oogstreep geheel samensmelt met de wangvlek. Bij man en pop moet de bloktekening van de staart eveneens oranjebruin/wit geblokt zijn. Hiermee hebben we meteen al enkele van de grootste moeilijkheden genoemd: heel vaak is in de borsttekening nog eumelanine zichtbaar, terwijl de zebrotekening meestal niet ononderbroken doorloopt tot aan de ondersnavel. De geëiste staarttekening is nog moeilijker te realiseren. Hierin is vrijwel altijd nog eumelanine zichtbaar en de bloktekening is niet meer strak afgebakend. Om op deze punten aan de standaardseisen te kunnen voldoen zullen veel meer oranjeborsten gekweekt moeten worden, zodat vervolgens een strenge selectie van de juiste kweekvogels mogelijk is.

De herkenning van oranjeborst poppen is soms erg lastig. Het oranjebruin in de staarttekening is soms

maar nauwelijks aanwezig. Verder ontbreken oog- en snavelstreep. Oranjeborst poppen tonen vrijwel allemaal lichte stippen in de flank. In de standaard wordt dit inmiddels ook geëist. De oranjeborst grijze pop heeft deze stippen in een lichtgrijze flank en een oranjeborst bruine pop in een lichtbruine flank. Deze flanktekening is het duidelijkste herkenningspunt voor oranjeborst poppen. Voor alle duidelijkheid: de flankkleur mag geen oranjebruine kleur tonen. Dit is namelijk een mannenkenmerk en wordt dus als fout bestraft.

Veel oranjeborst mannen tonen onder de borststreep een streeptekening, die zeer opvallend kan doorkleuren. In combinaties met de zwartborst wordt deze streeptekening geëist,

maar bij de oranjeborst grijs en bruin juist niet. Toch laten veel mannen (ook zonder zwartborstfactor) deze streeptekening zien.

Kweekaanwijzingen.

De oranjeborstmutatie vererft autosomaal recessief. De oranjeborstfactor moet dus dubbel aanwezig zijn om zich te kunnen tonen. Voor de kweek van oranjeborsten in grijs en bruin gaan we bij voorkeur aan het werk met zuivere exemplaren, die zoveel mogelijk aan de standaardseisen voldoen. Maar we hebben al opgemerkt, dat veel oranjeborsten nogal wat tekortkomingen laten zien. Bovendien zijn veel oranjeborsten split voor zwartborst. We moeten deze split-zwartborsten in principe uitsluiten

2

Bij de foto's:

Foto 1.

1-0 Oranjeborst grijs. Op deze foto is goed te zien, dat het oranjebruine phaeomelanine vaak uitvloeit, zoals in het veerveid voor de wangvlek. Verder valt de bestreping in het onderlijf op, die bij deze kleurslag niet volgens de standaardseisen is.

Foto 2.

1-0 Oranjeborst grijs. Aan de staartblokken is goed te zien, dat de oranjeborst tekening moeilijk strak te realiseren is. Opvallend is verder, dat bij deze vogel het zwarte eumelanine al vrij ver uit de staarttekening is verdwenen.

voor de kweek. Werkend met zuivere oranjeborsten gaan we door selectie (op basis van de standaardseisen) verbetering realiseren. Voor verbetering van model en formaat gebruiken we een normaal grijze of bruine. We weten wat de moeilijke punten bij de oranjeborst zijn: restanten eumelanine in borst- en staarttekening. Het verdient daarom aanbeveling om een grijze of bruine man in te kweken met een niet al te zware borstband. Als we bij onze oranjeborsten een zuiver oranjebruine borsttekening gerealiseerd hebben, kunnen we daarna gaan werken aan vergroting van de borstband.

Voor de volledigheid geven we nog even een voorbeeld van de paring van een grijze man met een oranjeborst grijze pop. De jongen uit deze paring (F1) zijn allemaal grijs, split voor oranjeborst. Paren we vervolgens zo'n F1-vogel aan een volle oranjeborst grijs, dan zijn de jongen hieruit (F2) voor 50 % volle oranjebor-

sten en voor 50 % split oranjeborsten. In de bruinserie zijn de paringsuitkomsten overeenkomstig.

Tenslotte.

Om een goed inzicht te hebben in de uitwerkingen van een mutatie, moeten we beschikken over een redelijk aantal vogels, die deze mutatie zuiver bezitten. Bij de oranjeborst is het daarom van belang, dat er voldoende oranjeborsten in grijs en bruin gekweekt worden, ook los van mutaties als zwartborst en blackface. We hopen dat meer kwekers zich willen gaan toeleggen op de kweek van zuivere oranjeborsten. Er zal daarbij nog veel selectie moeten plaatsvinden om te bereiken dat de standaardseisen in redelijkheid benaderd gaan worden. We hopen in ieder geval meer oranjeborsten op de TT's te zien.

Tekst: TC/NZC.

5

Ivoor.

MUTATIES BIJ DE LACHDUIF 5

Vererving en kleurbeschrijving van de ino.

De factor voor crème-ino vererft recessief en geslachtsgebonden. De factor ligt dus op het geslachtschromosoom. Omdat deze factor recessief is, dient de doffer deze dubbel te bezitten en de duivin slechts enkel om een crème-ino te zijn. Een crème-ino doffer gekruist met een wildkleurige duivin zal crème-ino duivinnen geven en wildkleurige doffers. De doffers zijn dan fokonzuiver voor crème-ino.

De factor voor albino vererft recessief en autosomaal. Dit betekent dat, om albino te zijn, zowel de doffer als de duivin deze factor dubbel moeten bezitten. Wanneer albino gekruist wordt met wildkleur, ongeacht de geslachten, dan zullen zowel de mannelijke als de vrouwelijke nakomelingen wildkleur zijn. Zij zijn dan wel fokonzuiver voor albino.

Voor wat betreft de kleurbeschrijving van de albino kunnen wij kort zijn. De bevedering dient over het hele lichaam helder wit te zijn. De ogen zijn helder rood, de poten zijn rozerood en de snavel is roze.

Voor de crème-ino geldt, dat de rug- en vleugelkleur warm crèmekleurig moet zijn. Deze kleur dient zo warm mogelijk te zijn. De kop en borst zijn bijna wit met een minimale crèmekleurige waas. De nekband dient duidelijk zichtbaar te zijn. De kleur van de nekband laat zich het best omschrijven als die van "koffie met

melk". De vleugel- en staartpennen moeten ook licht crèmekleurig zijn, waarbij de onderstaart-tekening duidelijk zichtbaar is. Deze tekening heeft dezelfde kleur als de nekband. De crème-ino heeft donkerrode ogen met een rozerode iris. De poten zijn rood en de snavel blankroze.

IVOOR.

De mutatie die de kleur ivoor veroorzaakt, lijkt sterk op de mutatie die overgoten wordt genoemd. Het kenmerk van de overgoten-mutatie is, dat zowel het eu- als het phaeomelanine met meer dan 75 % is gereduceerd. De gehele lichaamskleur van de ivoor voldoet aan dit kenmerk, behalve de nekband en de onderstaart-tekening. Deze lijken te donker voor een overgoten-mutant (?). Welke pigmentreductie bij de ivoor daadwerkelijk heeft plaatsgevonden, is op dit moment niet duidelijk. Veeronderzoek zou uitkomst kunnen bieden. Om welke mutatie het uiteindelijk ook zal gaan, de ivoor zal wel ivoor blijven heten.

Er zijn een aantal aanwijzingen, dat deze mutatie behalve invloed op de kleur ook invloed zou hebben op de vitaliteit van de duif. Ten opzichte van de andere kleuren, komen bij de ivoorkleurige lachduif nog wel eens vruchtbaarheidsproblemen voor. Veel ivoorkleurige lachduiven zijn ook te klein en ze lijken wat gevoeliger te zijn voor ziekten. Of de werkelijke oorzaak van deze problemen verbonden is met de mutatie ivoor, is niet met ze-

kerheid te zeggen. Er komen echter wel degelijk vitale ivoorkleuren voor, die zeker niet te klein zijn. Evenals bij de andere kleuren, geldt zeker ook bij de fok van ivoor, dat strenge selectie van groot belang is. Alleen met de meest vitale dieren verder fokken geeft uiteindelijk een gezonde stam. Door de sterke reductie van het melanine heeft ook de ivoorkleur als nestjong rode ogen. Na verloop van tijd kleuren deze steeds donkerder.

Vererving en kleurbeschrijving.

De factor voor ivoor vererft recessief en autosomaal. Zowel doffer als duivin moeten deze factor dubbel bezitten om ivoor te zijn. Wanneer een (fokzuivere) wildkleurige duif gekruist wordt met een ivoorkleurige, dan zullen alle jongen wildkleurig zijn. Deze jongen onderling gekruist geeft voor 25 % ivoor. Wordt een dergelijk jong teruggespaard aan ivoor, dan is er een kans van 50 % op ivoor.

De standaard schrijft een roomkleurige rug- en vleugelkleur voor, die een grauwe waas dient te hebben. De kop en borst dienen zo wit mogelijk te zijn, met een minimale roomkleurige waas. De vleugel- en staartpennen zijn ook roomkleurig met een grauwe waas. De onderstaarttekening, die zwartgrijs is, moet strak afgetekend zijn. Ook de nekband is zwartgrijs. De ivoor heeft donkerrode ogen met een rozerode iris. De snavel is blank hoornkleurig.

Hein van Grouw, Deventer.

De

usel

De uitvoer van inheemse Australische vogels 2

door Herman Kremer.

In mijn eerste bericht (Onze Vogels van februari 1995, pag. 60) hebt u kunnen lezen, dat er in Australië onderzoek wordt verricht naar de mogelijk-

heid en wenselijkheid om op beperkte schaal inheemse vogels uit te voeren. Gezien de vele reacties bestaat er blijkbaar op een aantal punten nog enige onduidelijkheid. Ik wil proberen deze zoveel mogelijk weg te nemen.

Wie voert het onderzoek uit?

Het initiatief voor dit onderzoek is afkomstig van de overheden van de staten West-Australia en Northern Territory. Het wordt uitgevoerd door het ministerie van Landbouw van de staat West-Australia en een soort particulier adviesbureau uit Canberra; het wordt gesubsidieerd door de "Rural Industries and Development Corporation", een onderdeel van de Australische overheid.

Wat houdt de Australische wetgeving nu precies in?

Het huidige in- en uitvoerverbod is gebaseerd op de Wildlife Protection Act 1982, die voor geheel Australië geldt. Het hoofddoel van dit verbod is het vergemakkelijken van de bescherming van de wilde populaties Australische inheemse vogels. Er gelden echter een paar uitzonderingen op dit algemene verbod: een - streng gecontroleerde - uitvoer behoort tot de mogelijkheden als het gaat om uitwisseling tussen dierentuinen, huisdieren, wetenschappelijke doeleinden en speciale (kweek)programma's. Verder zijn de in- en uitvoer van verschillende uitheemse soorten en de invoer van bepaalde Australische soorten die in het buitenland gekweekt zijn mogelijk. Zo zijn er bijvoorbeeld de afgelopen jaren ara's, lutino Prinsessen, lutino eleganten en bonte roodruggen uit Engeland geïmporteerd. Deze laatste Australische soorten vallen echter bij binnenkomst direct onder de Wildlife Protection Act, en ze mogen dus niet weer worden uitgevoerd.

Wel of niet opheffing uitvoerverbod?

Het uitvoeren van dit onderzoek betekent nog helemaal niet dat het uitvoerverbod wordt opgeheven en dat we binnenkort volop over rosés, In-

Prinses van Wales, lutino.

ca's, zwarte, helm- en palmkaketoes en andere vogels kunnen beschikken. Er wordt op dit moment onderzoek gedaan naar de voor- en nadelen en naar de mogelijke opbrengsten ervan. Het onderzoek zal uitmonden in een aantal conclusies en aanbevelingen. En ook al houden deze in dat uitvoer wenselijk is, dan is het nog steeds niet zo ver. Het zijn namelijk slechts ambtelijke conclusies. En het is uiteindelijk het Australische parlement dat hier een beslissing over moet nemen. Er volgt dan dus nog een politieke discussie.

Wanneer?

Volgens de onderzoeksopzet wordt in maart 1995 het eindrapport opgeleverd. Het is duidelijk dat dit niet is gelukt. En het zal nog wel even duren, want ik heb op dit moment (7 maart) nog steeds geen officieel verzoek om toelevering van concrete informatie ontvangen. Laten we hopen dat het onderzoek in 1995 wordt afgerond. Daarna volgt dan nog de politieke discussie. En die zal wel even duren, omdat de Australische wet (Wildlife Protection Act) ervoor gewijzigd moet worden. En alle staten zullen het hierover eens moeten worden. U weet ongetwijfeld, hoeveel tijd zo iets in beslag kan nemen. Er gaan dus zonder twijfel een paar jaar mee heen, en van het resultaat is op voorhand niets te zeggen.

Een schappelijk prijsje?

Heb alstublieft niet de illusie, dat u straks voor f 100,- een Incakaketoe kunt kopen. Eén van de motieven achter deze actie is van commerciële aard, en men weet heel goed dat in West-Europa en de Verenigde Staten hoge prijzen voor bepaalde soorten worden betaald. Daar wil men vast en zeker een graantje van meepikken. De prijsvorming zal dus een belangrijk onderwerp van gesprek zijn. Het spreekt voor zich, dat ik over dit soort gevoelige onderwerpen het nodige overleg zal voeren, voordat ik informatie doorgeef aan de Australische overheid.

Welke vogels?

Laat ik nog eens duidelijk stellen, dat het alleen om gekweekte vogels gaat en dus niet om wildvang. In theorie komen alle soorten er dus voor in aanmerking, mits ze inheems, gekweekt en voor de handel beschikbaar zijn. Iedereen denkt het eerst aan kaketoes en dure parkieten, maar ook vinken, eenden e.d. zullen er in principe onder kunnen vallen, tenzij men uiteindelijk besluit, de uitvoer

slechts voor een beperkt aantal soorten toe te staan. Op dit moment is dat echter nog niet aan de orde.

Commercieel gezien is de handel in soorten die hier goedkoop zijn niet interessant. Uit andere overwegingen, bijv. bloedverversing, zal er echter toch een zekere vraag kunnen zijn. Waarschijnlijk zullen dan wel de uitvoer- en transportkosten hoger liggen dan de prijs van de vogels zelf.

CITES-bepalingen hoeven niet van belang te zijn, omdat de vogels niet worden onttrokken aan de natuurlijke populatie. Wel zullen waar nodig ont-heffingen moeten worden verleend (voor soorten die op de Australische en/of Nederlandse CITES-lijst voorkomen).

Ook op basis van het CITES-lidmaatschap neemt Australië echter een afhoudend standpunt in met betrekking tot het uitvoeren van wildvang-vogels. Men is van mening dat een dergelijke export voor bepaalde soorten formeel misschien wel binnen de regels van deze internationale overeenkomst valt, maar niet altijd met de bedoeling ervan strookt. De verwachting dat in de toekomst de internationale handel in wildvang verder beperkt of zelfs geheel verboden zal worden speelt mede een rol in dit standpunt. Appendix II-soorten (wildvang) zouden volgens de Australische uitleg van CITES kunnen worden uitgevoerd wanneer de populaties en de biotopen van de betreffende soorten beheerd en beschermd worden zodat ze niet worden bedreigd als gevolg van de internationale handel. En het is nog niet zo ver dat dit op een verantwoorde wijze gebeurt. Alleen al de omvang van de smokkel toont dat duidelijk aan. Dus: geen wildvang-export.

Mocht dit onderwerp eventueel wél in de politieke discussie worden betrokken, dan zullen naast ethische en natuurbeschermingsmotieven tevens punten van overweging zijn of uitvoer in financiële zin netto tot een positief resultaat leidt. Het gaat dan immers niet alleen om de opbrengst van de verkoop, maar ook om de kosten van onderzoek, programma's voor beheer en bescherming van soorten en biotopen, enz.

Een punt van aandacht voor onszelf betreft de in te voeren soorten en de verzorgingseisen die daaraan worden gesteld, en dus het welzijn van de vogels. Iedereen zal bijvoorbeeld wel een paartje zeldzame kaketoes willen hebben, maar dat zou in een aantal gevallen tot een regelrechte ramp leiden. Er zijn soorten die (vrij) veeleisend zijn in hun verzorging, waarbij een vrije aanschaf ervan door ieder-

een bij de huidige kennis niet of nauwelijks verantwoord is. Wij moeten onszelf op dit punt recht in de ogen durven kijken. Hier ligt echter ook een grote verantwoordelijkheid voor de overheid. Niemand moet dus zijn liefhebberij beginnen met een paar dure kaketoes. Dat is én niet goed voor de vogels én niet goed voor hemzelf én niet goed voor de vogelliefhebberij. We moeten onszelf dus beperkingen op kunnen leggen. Het verzorgen en kweken van vogels leer je niet uit boeken, maar uit ervaring. En ook een gevulde beurs is geen goede basis.

Andere dieren?

Het onderzoek is op dit moment beperkt tot vogels. In hoeverre er later andere dieren bij worden betrokken is nog niet duidelijk. Wel is het zo dat de Wildlife Protection Act betrekking heeft op alle inheemse dieren. Als er dus een discussie plaatsvindt over een wijziging hiervan lijkt het voor de hand te liggen dat er niet alleen over vogels wordt gesproken, maar ook over andere dieren.

Welke landen doen mee in het onderzoek?

Er is in een negental landen een contactpersoon aangezocht om de gewenste informatie toe te leveren. Dit zijn: België, Denemarken, Duitsland, Engeland, Frankrijk, Japan, Nederland, Singapore en de Verenigde Staten. Natuurlijk zal een eventuele export niet tot deze landen beperkt hoeven te blijven.

Wie voert er in en uit?

Sommige liefhebbers denken dat ik straks de hele uitvoer uit Australië in handen zal hebben. Dat moet u maar snel weer vergeten. Wel is het zo dat in het kader van het onderzoek wordt gevraagd naar adressen van importeurs. Het zou dus kunnen zijn dat de Australische overheid een aantal exclusieve afspraken wil maken over de export naar Nederland. Daarnaast is het echter op dit moment niet onmogelijk dat er toch gewoon een vrije markt ontstaat die voor iedereen toegankelijk is. Australië heeft dan dezelfde positie als landen in Afrika en Zuid-Amerika waar op dit moment reeds zaken mee gedaan worden. Iedereen kan zich op deze markt begeven. Een voorwaarde voor invoer in Nederland blijft natuurlijk in alle gevallen, dat men over de nodige faciliteiten (zoals quarantaine) en vergunningen moet beschikken.

Wat nog niet duidelijk is, is de situatie in Australië zelf. Men heeft daar immers vrijwel geen ervaring met de in

De uitvoer van inheemse Australische vogels 2

ternationale vogelhandel. De overheid heeft daardoor de mogelijkheid invloed uit te oefenen op de wijze waarop dat moet worden georganiseerd en kan daar zelf een grotere of kleinere rol in gaan spelen. Dat kan mede afhangen van de opbrengsten die men verwacht: gaan die naar de overheid, naar de kwekers of naar beide. Er wordt in ieder geval al gedacht aan het opzetten van bedrijfsmatige beheer- en kweekprogramma's.

Er wordt ontzettend veel belang gehecht aan het tegengaan van illegale praktijken. Men zoekt dus een systeem waarbij er een volledige zekerheid over bestaat dat de te exporteren vogels voortkomen uit legaal in Australische volières aanwezige vogels. Daarbij wordt zelfs gedacht aan het doen van DNA-onderzoek bij alle oudervogels, zodat de herkomst van de jongen altijd is na te gaan. De kosten hiervan bedragen waarschijnlijk f 100 tot f 150 per vogel. Dit zou problemen kunnen opleveren bij de goedkopere soorten, omdat dan financieel gezien de invoer niet haalbaar is.

Hoe verder?

Naar verwachting ontvang ik dus in maart een definitief verzoek om informatie. Het lijkt mij zeer verstandig een advies te formuleren dat zo breed mogelijk wordt gedragen. Ik besef heel goed dat dat niet zo gemakkelijk zal zijn, omdat er vele meningen en "partijen" een rol spelen. Als "partijen" zou ik bijvoorbeeld kunnen noemen de vogelliefhebberij, de rijksoverheid, de dierenbescherming, de vogelbescherming, de groothandel en de detailhandel. Ik stel mij voor dat ik de partijen zoveel mogelijk bij het advies betrek. Op welk moment en in welke mate dat zal gebeuren hangt af van de vragen waar Australië een antwoord op wil hebben én van het stadium waarin het onderzoek zich bevindt. U als individuele lezer zult via uw blad op de hoogte worden gehouden.

Bijlage: De hoofdlijnen van de onderzoeksopzet.

1. Achtergronden van het onderzoek.

* De uitvoer van vogels is verboden

middels de Wildlife Protection Act 1982. Een herziening hiervan in 1991 erkent, dat er aanleiding kan zijn voor een gereguleerde export van bepaalde inheemse vogelsoorten, maar staat uitvoer nog steeds niet toe;

* de opbrengst van de uitvoer kan omvangrijk zijn. De waarde van uit Australië gesmokkelde vogels wordt geschat op \$A 40 tot 50 miljoen per jaar (= 50 tot 62 miljoen gulden);

* naast een betere verzorging van de vogels en de bescherming van bedreigde soorten leidt een gecontroleerde export tot meer opbrengsten en lokale werkgelegenheid;

* natuurbeschermingsautoriteiten erkennen dat uitvoer van bepaalde soorten mogelijk kan zijn zonder dat dit een negatieve invloed heeft op het voortbestaan ervan;

* moderne technieken zoals ringen, chips implanten en DNA-onderzoek zullen de ontoelaatbare verkoop van in het wild gevangen vogels sterk kunnen terugdringen;

* om de wetgeving te kunnen veranderen is het noodzakelijk de vraag uit het buitenland en de voorwaarden voor deze vorm van legitieme handel vast te stellen.

2. Belang en voordelen van uitvoer.

* Natuurbeschermingsautoriteiten hebben de laatste jaren een meer soepele houding t.o.v. commerciële activiteiten aangenomen. Zij erkennen dat de uitvoer van gekweekte vogels bij een verantwoorde controle een gunstige uitwerking kan hebben op het voortbestaan van de betreffende soorten in het wild;

* de opbrengst van exportvergunningen kan worden gebruikt om de biotopen van bedreigde soorten te beschermen, om meer toezicht mogelijk te maken en om de kweek in volières en later het terugzetten in de natuur van bepaalde bedreigde soorten te bekostigen;

* uit het onderzoek moet naar voren komen wat de export van vogels op kan leveren. Het opzetten van een bedrijfsmatige kweek zal de prijzen die op overzeese markten voor Australische vogels worden betaald terugdringen naar een niveau op basis van vraag en aanbod. Deze lagere prijzen zullen de financiële prikkel om illegaal inheemse vogels te vangen en te smokkelen doen verminderen of

verdwijnen;

* er zijn in Australië minstens 4.300 vogelliefhebbers. Uit de kweek van deze liefhebbers moet dus het aanbod van uit te voeren vogels komen. Er zijn ongeveer 100 vogelhandelaars.

3. Opzet.

Er wordt in samenwerking met Austrade (Australische Handelscommissie) bureau- en literatuuronderzoek gedaan. Daarnaast zal op de overzeese markt om de nodige informatie worden gevraagd. Het gaat om;

* een overzicht van de soortepogels waar belangstelling voor bestaat;

* inzicht in de prijzen die ervoor worden betaald;

* de geschatte omvang van de markt, dus hoe groot de vraag naar elke soort is;

* invoerbepalingen, voorwaarden voor invoervergunningen, accijnzen, tarieven en hoeveelheden;

* vervoersregelingen en vrachttarieven;

* contacten voor volgende acties, bijv. importeurs, groot- en kleinhandelaars, vogelliefhebbersorganisaties, ministeries.

Bij het onderzoek worden de volgende landen betrokken: Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland, Denemarken, Japan, Nederland, België, Singapore en de Verenigde Staten.

4. Resultaten.

De resultaten van het onderzoek worden in een volledig rapport gepubliceerd; dit zal beschikbaar zijn voor alle belangrijke organisaties, liefhebbers en handelaars. Volgens planning moet dit in maart 1995 gereed zijn.

Herman Kremer,
tel. 05110-73589

DE AANKOOPPROCEDURE ALS ZIEKTEPREVENTIE

Binnen de liefhebberij is het aanschaffen van vogels een vanzelfsprekende zaak. Elke liefhebber is begonnen met de aankoop van vogels. Door koop, verkoop en/of ruil is er een voortdurende uitwisseling tussen vogelbestanden.

De ervaring van veel liefhebbers en de ervaring van de (vogel)dierenarts is, dat juist door deze uitwisseling veel ziekteproblemen in bestanden worden verspreid en naar voren komen.

Als er geen problemen in een vogelbestand spelen, dan is de grootste kans dat hier verandering in komt door het aankopen of ruilen van vogels.

Ook vogels die aan tentoonstellingen hebben deelgenomen en vogels die weer mee naar huis genomen worden na een vogelmarkt kunnen een oorzaak zijn van het optreden van een besmettelijke ziekte in het vogelbestand.

Het is dan ook uitermate belangrijk dat er zo veel mogelijk aandacht wordt besteed aan preventieve maatregelen.

De Werkgroep Besmettelijke Vogelziekten wil daarom graag aandacht besteden aan de problematiek van "de aankoop".

Getracht is om een algemeen overzicht te maken, bruikbaar voor de verschillende vogelsoorten binnen de liefhebberij.

Bij het aanschaffen van een vogel moeten verschillende zaken op een rij gezet worden.

Enkele aandachtspunten hierbij zijn:

DE HERKOMST VAN DE VOGELS;

Vogels kunnen via verschillende "kanalen" worden aangeschaft.

Via vogelmarkten/handel of via via worden vogels veelal "anoniem" gekocht/verkocht. Hierbij kent de koper de verkopende partij in het algemeen niet. Er is geen achtergrond informatie over de vogels.

Het is niet bekend wat de herkomst van de vogels is en de omstandigheden bij de verkoper zijn ook onbekend. De vogels zijn vaak niet individueel geïdentificeerd.

Vogels kunnen al verschillende eigenaren gehad hebben waarbij onduidelijk is waarom de betreffende vogel wordt verkocht.

Het heeft voordelen om vogels te kopen van liefhebbers die "bekend" zijn

Gouldiamadina met virusinfectie

en waarvan betrouwbare informatie bekend is.

Het is belangrijk dat vogels individueel geïdentificeerd zijn door middel van een vaste voering. Hierdoor is te controleren door wie de vogel is gekweekt en kan de leeftijd worden gecontroleerd. Er zijn ook andere methoden om een vogel individueel te identificeren waarbij met name de transponder (microchip) een bruikbaar middel is.

Bij andere diersoorten zoals honden en katten is het gebruikelijk dat een stamboom bij de aankoop wordt meegegeven aan de koper. Ook bij postduiven is het gebruikelijk dat er gegevens over de (voor)ouders worden meegegeven.

Bij "vogels" is dit (nog) niet gebruikelijk. Bij tal van soorten waarvan het aantal (kweek)vogels beperkt is, is het voor de toekomst van groot belang dat bij het uitwisselen van vogels wordt bedacht dat er moet worden voorkomen dat er steeds meer sprake is van verwantschap binnen een bepaalde soort.

Het samenstellen van kweekkoppels waarbij er sprake is van inteelt heeft tal van negatieve effecten op de langere termijn binnen de liefhebberij. Binnen (internationale) kweekprogramma's van bedreigde soorten worden de gegevens over de herkomst

nauwkeurig bijgehouden om problemen te voorkomen.

Bij de aanschaf is het ook van belang om achtergrond informatie te hebben over de huisvesting bij de verkoper. Het kan gaan om vogels vanuit een onverwarmde ruimte of open volière of juist een verwarmd verblijf.

Hier moet bij de opvang van aankoopvogels rekening mee gehouden worden.

Ook is van belang om achtergrond informatie te hebben over de voeding die aan de vogels gegeven werd. Ook hier kan bij het omschakelen naar de eigen voeding rekening mee gehouden worden.

HET ONDERZOEK, DE CONTROLE VAN DE (AANKOOP)VOGELS

Bij de aankoop van vogels is het van belang dat de vogels worden onderzocht/gecontroleerd.

De ervaring is dat liefhebbers vogels heel gemakkelijk kopen zonder de vogel serieus te (laten) bekijken.

Het is essentieel dat er voldoende tijd wordt uitgetrokken om de aankoopvogel zo goed mogelijk te beoordelen. Het is van belang om dit onderzoek systematisch uit te voeren.

Dit onderzoek kan uit verschillende onderdelen bestaan. Een belangrijk deel van het onderzoek kan de lief-

ysel

De /

hebben zelf uitvoeren voordat tot een koop wordt overgegaan. Een ander deel van het onderzoek zal moeten gebeuren door de (vogel)dierenarts waarbij ook aanvullend laboratorium onderzoek noodzakelijk kan zijn.

-- Beoordeling van enige afstand en zo mogelijk in alle rust.

Hierbij moet de vogel de mogelijkheid hebben om op een stok te zitten. De houding en stand van de vogel kan dan worden bekeken.

Verder wordt beoordeeld;

- * Afwijkingen aan de neusgaten en de ogen.
- * De snavel.
- * De ademhaling, bij kortademigheid zal de buik "meeademen" en kan staartwippen worden opgemerkt. De snavel moet gesloten zijn.
- * Beide poten, tenen, nagels.
- * Opvallende afwijkingen zoals een hangende vleugel.

- * Veerafwijkingen/ruistoornissen.
 - * Bevuiling van veren onder de staart met ontlasting of urine.
 - * De ontlasting waarbij gekeken wordt naar de kleur en vorm.
- Er zijn duidelijke soortverschillen waar rekening mee gehouden moet worden.

* De urine bestaat uit twee gedeelten. Een helder wit deel en een meer wa-

terig deel. De urine mag niet te waterig zijn. Bij een afwijkende kleur van het witte gedeelte moet men er op bedacht zijn dat er een inwendig probleem aanwezig kan zijn. Vooral bij leveraandoeningen kunnen we zien dat de urine in plaats van "kalkkerig wit", een gelige of groenige kleur gaat vertonen.

* Als er gelegenheid is om de vogel te laten vliegen kan het functioneren van de vleugels worden beoordeeld. Bovendien kan worden bekeken in hoeverre de vogel na inspanning kortademigheid gaat vertonen.

-- Beoordeling in de hand.

Elke vogel zal in de hand genomen moeten worden vóór/bij de aankoop. Hierbij kunnen verschillende zaken worden beoordeeld.

- * De kop, beide ogen en beide neusgaten. Er kan van dichtbij worden geluisterd of er afwijkende ademgeluiden hoorbaar zijn.
- * De snavel en zo mogelijk ook in de snavel/keelholte. * De hals en de krop/borstingang.
- * De borst waarbij de bespiering wordt bekeken/gevoeld.
- * Vermagering en overgewicht/vetzucht.
- * Het borstbeen waarbij gelet kan worden op de mate van verkalking

en eventuele verkrommingen.

- * De buik wordt bevoeld op afwijkingen. Hierbij kan ook naar de legbeentjes worden gevoeld.

De buik is te bekijken waarbij, afhankelijk van de vogelsoort, de darmen en de lever door de huid heen beoordeeld kunnen worden. Vooral bij vinkachtigen na het "wegblazen" van de dekveren.

- * Beide vleugels worden gespreid en de botten en gewrichten gevoeld en onderling vergeleken. De pennen worden tegen het licht bekeken waarbij onder andere gezocht wordt naar veermijten/luizen.
- * Veerafwijkingen/ruistoornissen kunnen worden opgespoord.

Hetzelfde geldt voor de staart.

- * Op het lichaam wordt gezocht naar luizen.

* Beide poten, tenen en nagels.

De ring wordt gelezen en er wordt gekeken of de goede maat is gebruikt.

- * De cloaca waarbij ook wordt gekeken of er ontlasting/urine aan de veren onder de staart blijft plakken.

Bij amazones en ara's is het belangrijk om te bekijken of er uitpuilingen vanuit de cloaca zichtbaar zijn, verdacht van een besmettelijke papillomatosis. Vooral bij grasparkieten en andere soorten kunnen aanwijzingen worden gevonden voor parkietenschurft waarbij grijs/witte woekeringen zichtbaar zijn.

-- Aanvullende onderzoeksmogelijkheden via de dierenarts.

Het is essentieel dat bij de koop van vogels met de verkoper wordt afgesproken dat er aanvullend onderzoek zal worden gedaan om de vogels te beoordelen/controleren.

Hierbij kunnen afspraken worden gemaakt zodat de koop ongedaan kan worden gemaakt, afhankelijk van de bevindingen van het (vervolg)onderzoek.

Met de (vogel)dierenarts kan worden besproken welke onderzoeken/testen bij de betreffende vogelsoort in aanmerking komen.

Vogels vertonen vaak uitwendig geen ziekteverschijnselen ondanks de aan-

middel van onderzoek definitief aan te tonen terwijl er een reëel risico aanwezig is. Enkele voorbeelden zijn Papegaaienziekte bij papegaaiachtigen en Luchtpijpmijt bij (gould)amadines. Het is niet zinnig om aankoopvogels voor tal van besmettingen te behandelen met allerlei medicijnen. Een groot deel van de besmettingen is door middel van onderzoek aan te tonen ofwel uit te sluiten. Het "blind kuren" moet zoveel mogelijk worden voorkomen omdat hierdoor veelal sprake is van ongewenst medicijngebruik.

Bij sterfte wordt de vogel altijd onderzocht voor het bepalen van de doods-oorzaak. Dit is van belang met het oog op de gemaakte afspraken met de verkoper en om, afhankelijk van de bevindingen, extra preventieve maatregelen te nemen.

Tijdens een quarantaineperiode kunnen preventieve entingen worden uitgevoerd. Voor duiven zijn preventieve entingen beschikbaar tegen Paramyxovirus, Pokkenvirus en Salmonella.

Voor kanaries is een preventieve pokkenenting beschikbaar. Ook voor sierpluimvee en eenden zijn er preventieve entingen beschikbaar.

Voor in dierentuin kollekties worden vogels, die gevoelig zijn voor pseudotuberculosis, tegen deze ziekte geënt.

- De vogels te wennen aan andere voeding.

Het is belangrijk om te weten welke voeding de vogels gewend waren voor de aankoop. Er kan dan zo nodig geleidelijk worden overgeschakeld op andere voeding.

- Voorkomen dat een besmettelijke

ziekte wordt overgebracht naar andere vogels.

Voor een quarantaine moet een aparte ruimte worden gecreëerd waarbij er geen uitwisseling is tussen de aankoopvogels en de overige vogels. De ruimte/kooi moet goed schoongemaakt en ontsmet kunnen worden.

Materialen, voerbakjes/drinkbakjes, zitstokken enz. moeten niet verwisseld worden.

De ruimte moet apart geventileerd worden.

De liefhebber verzorgt eerst de eigen vogels en daarna de quarantaine-vogels. Het verdient aanbeveling om aparte kleding te dragen zoals een stofjas en het schoeisel te verwisselen of te ontsmetten.

CONCLUSIE;

Alle preventieve maatregelen bij de aankoop van vogels zijn er op gericht om het bestaande bestand te beschermen. De waarde en het belang van het (kweek)bestand is in het algemeen veel groter dan de waarde / het belang van de aankoopvogels.

Binnen de liefhebberij worden de kosten van onderzoek veelal vergeleken met de waarde van de individuele vogel. De kosten moeten echter worden vergeleken ten opzichte van de waarde die we moeten hechten aan het totale (kweek)bestand ofwel ten opzichte van de meest waardevolle vogels in het bestand.

Bij de aankoopkosten van een vogel moet ook een bedrag worden meegetrokken als investering in goede preventieve maatregelen.

Problemen, sterfte achteraf in een bestand na de aankoop van vogels kan grote consequenties hebben voor een

kweekbestand. Deze problematiek speelt des te meer gezien de toename van besmettelijke virusziekten waar geen behandelingen voor beschikbaar zijn.

De problematiek wordt ook steeds belangrijker omdat er geen importvogels, vanuit de natuur, beschikbaar (zullen) zijn om verliezen te compenseren.

De waarde die we moeten hechten aan veel vogelsoorten in gevangenschap zal in de komende jaren stijgen.

Daarbij neemt ook de verantwoordelijkheid toe van degene die waardevolle, zeldzame soorten houdt in kweekbestanden.

Samenvatting / Aanbevelingen;

- * Koop geen vogels van een verkoper die u niet kent.
- * Koop geen vogels "via, via".
- * Koop geen vogels zonder een betrouwbare identificatie.
- * Probeer zo veel mogelijk achtergrond informatie (herkomst, huisvesting, voeding, stamboom) van de vogels te verkrijgen.
- * Koop geen vogels zonder het maken van goede afspraken over de verantwoordelijkheid van de verkoper voor "verborgen gebreken/ziekten" bij de vogels en over onderzoeken/controles/testen.
- * Koop geen vogels zonder een systematisch onderzoek en controles.
- * Koop geen vogels zonder de mogelijkheid van een goede quarantaine mogelijkheid.
- * Maak zo optimaal mogelijk gebruik van de quarantaineperiode.

BIRDCENTER DIRKSLAND

Detail en groothandel in vogels en aanverwante artikelen.

4000 vogels in voorraad.
Zuid Amerikaanse parkieten.
Australische parkieten.

Alle insecten-etende vogels, kanaries en tropen.

Wij kopen ook grote partijen voor handel en particulier.

Iedere dag geopend van 9.30 tot 18 uur
zondags gesloten

SPIJKOLK 41-45, DIRKSLAND
Telefoon: 01877-3780 Telefax: 01877-2000

RIMO ELEKTRONISCHE BROEDTHERMOTAAT

Prijs f 90,-

Geen montage, direct in het stopcontact, met weerstand, zeer nauwkeurig, 1800 watt 220 volt, bereik 42 gr. geschikt voor broedmachine, kunstmoeder, ziekenkooien, opfokkooien, terrarium, broedkasten, grondverwarming, enz.

1 JAAR GARANTIE

Verder leveren wij: Ziekenkooien, Inbouwsets, Elstein lampen en elementen, Schouwlampen, Minigard schrikdraad, Luchtbevochtiger, Luchtreiniger, Schermerschakelaars, Schakelklokken, Ruimtethermostaten 0-40 Gr, Vlakbroedmachine 40 kippe-eieren, Elektronische en Aether Broedthermostaten, Losse Aethercapsule's, Broedmeters, Broedhygrometers, Voetingschaar, Nagevang, Voederspuit, Voedermaak, Kroppaalden, Kwikschakelaars, Dimmers, Twi-Light 250, 500 ESR, 500 ESR - GR. Documentatie op aanvraag.

H. DIJKS - R. van Dalemstraat 5a - 5104 AL Dongen
Telefoon 01623-13949 (ook s'avonds)

Verzending door het gehele land.

DE BLAUWKEEL PARKIET

(*Pyrrhura cruentata*)

Algemeen.

Het geslacht van de Pyrrhura's omvat vele soorten, die de laatste tijd steeds meer bekendheid gaan genieten. De Pyrrhura is een Zuid Amerikaanse vogel, die in tegenstelling tot de Aratinga geen schreeuwer is. Integendeel zelfs, het zijn intelligente, aanhankelijke en speelse vogels. Daar er weinig goede lectuur voorhanden is, zal de kennis door het overbrengen van ervaringen van kwekers verkregen moeten worden. Er zijn veel soorten die op elkaar lijken. Het zuiver houden van de soorten is soms dan ook een probleem. Ik wil mijn schrijven beperken tot een vogel, die door zijn uiterlijk hier geen last van heeft, de Pyrrhura cruentata (de Blauwkeel parkiet).

Beschrijving.

Zoals u op de foto kunt zien, is het een overwegend groene vogel. De snavel is grijszwart. Het voorhoofd en de bovenzijde van de kop zijn donkerbruin tot zwart, met kleine geelbruine veertjes er tussendoor. Verder naar achter, tot in de nek, wordt het geelbruin steeds sterker. De iris is geel, de naakte oogring is roodbruin van kleur, evenals de oorvlekken. De wangen zijn groen. Het bovenste deel van de borst en de zijkanten van de nek zijn blauw (vandaar: Blauwkeel parkiet). De borst is groen. De vleugelboog is rood, de grote slagpennen zijn blauw, terwijl de rest van de vleugel groen is. De buik, stuit en de onderzijde van de staartveren zijn donkerrood tot roodbruin van kleur, de

staartveren zijn aan de bovenzijde olijfgroen. De poten zijn grijs. De lengte van de vogel is ongeveer 30 cm. Hiermee is het één van de grootste Pyrrhura's. De vogel bewoont de oostelijke kustgebieden van Brazilië.

Huisvesting.

Daar de vogel niet zo groot is, is hij geschikt voor een wat kleinere voliëre. Een kooi van 200 x 75 x 180 cm (lxbxh) is ruim voldoende voor deze vogel. Een nachthok om er in de winter extreem koude dagen door te brengen is wel prettig; voor welke vogel eigenlijk niet? Met enkele graden vorst hebben ze geen problemen. Bovendien slapen ze in het broedblok, wat ook bescherming biedt. Hierdoor kunnen de tenen dan ook niet bevriezen, omdat ze niet aan het gaas hangen te slapen.

De vogels nemen graag een bad; dit moeten ze dan ook krijgen, daar ze anders in hun drinkwater gaan baden. Het zijn geen grote knagers, maar een wilgetak om mee te spelen wordt wel op prijs gesteld. Tevens kunnen de vogels zo hun snavel slijpen.

Voeding.

De voeding bestaat uit een goede zaadmengeling, aangevuld met appel, rozebottel, lijsterbes, wortel, sinaasappel, gekiemd zaad, halfrijpe mais, eivoer en brood. Een goede variatie moet natuurlijk gehanteerd worden. De vogel is een zaadeter, maar hij is dol op bovenstaande aanvullingen. Men moet met die aanvullingen echter niet overdrijven.

De kweek.

De cruentata's zijn in hun tweede levensjaar broedrijp en gebruiken een blok van 20 x 20 x 60 cm, dat het beste een beetje donker kan hangen. Het zijn betrouwbare broedvogels. De vogels kunnen het gehele jaar in broedstemming komen, maar meestal is dit rond april/mei. Hun legsels zijn groot: 5 tot 6 eieren zijn normaal bij een goede voeding. Ze kunnen met broeden beginnen als het eerste ei is gelegd. De broedduur is ongeveer 21 dagen. Het gevolg is, dat er veel verschil zit tussen de jongen. In tegenstelling tot sommige Australische parkieten is dit bij de Pyrrhura's geen probleem. Zo kwamen in het kweekjaar 1993 bij mij van de 6 eieren 6 jongen uit, op 16, 18, 26 en 29 juni en 2 en 5 juli; een verschil tussen het eerste en het laatste jong van 19 dagen. Alle jongen werden goed uitgebroed en gevoerd en ze vlogen allemaal uit. In tegenstelling tot dat wat gebruikelijk is, namelijk dat de pop gaat broeden en de jongen voor het grootste deel grootbrengt, was het dat jaar de man die deze zaken bijna geheel alleen voor zijn rekening nam. Hiermede wordt hun betrouwbaarheid als broedvogels dan weer eens aangetoond. De vogels blijven 55 tot 60 dagen in het blok; na het uitvliegen worden ze nog 2 tot 3 weken gevoerd. Daarna zijn ze zelfstandig.

Bij het grootbrengen van de jongen moet men veel gekiemd zaad, fruit en eivoer geven, daar dit goed gevoerd wordt. Er is verder nog een eigenaardigheid bij deze vogels tijdens de

broedperiode. Als het eerste jong enkele dagen oud is, beginnen de vogels de uitwerpselen te bedekken met materiaal, dat ze van de binnenkant van het broedblok afschrapen. Hierdoor blijft het nest dus schoon. Als er dus zes jongen in het blok zitten, komt de plaats waar de jongen liggen flink omhoog. Hiermee moet men dus rekening houden in verband met het ringen van de vogels. Het inspectieluik moet minimaal 15 cm boven de broedplaats liggen. Als men het blok wil beschermen tegen deze "vraatzucht", moet men tegen de binnenkant van het blok enkele wilgetakken schroeven; de vogels zullen dan deze takken afschrapen om de uitwerpselen te bedekken en van het blok afbliven.

In het kweekjaar 1994 legden de vogels 3 eieren, waarvan er één niet uitkwam. De andere twee kwamen uit, maar helaas is na 4 dagen een jong doodgegaan door een houtsplinter in zijn keel. Het andere jong groeide zonder problemen op en vloog op een

leeftijd van 55 dagen uit. Zo zie je maar weer, dat het ene jaar het andere niet is. Al met al is 7 jongen in 2 jaar een goed resultaat. Nu staat alweer het kweekjaar 1995 voor de deur, waar ik zeer naar uitkijk, omdat de vogels van '93, die ik allemaal onverwant heb gekoppeld, kunnen gaan broeden. Ik heb mijn collectie vogels tevens uitgebreid met de *Pyrrhura leucotis griseipectus* en de *Pyrrhura perlata lepida*, die het dit kweekjaar ook kunnen doen. Het broedgedrag van de verschillende soorten *Pyrrhura*'s verschilt weliswaar niet veel, maar toch wil ik u hierover aan het einde van het jaar meer vertellen.

Nawoord.

Ik hoop, dat mijn artikel weer een tipje van de sluier van het geslacht *Pyrrhura* heeft opgelicht. Ik weet zeker, dat meer liefhebbers deze dankbare vogelsoort zullen ontdekken en gaan kweken. Ondanks de soms hoge aanschafprijs (ligt aan de soort), zijn het ook ideale vogels voor de beginnende

kweker, door hun betrouwbare gedrag. De enige soort, die ik hun zou ontraden, is de *Pyrrhura picta picta*, omdat het soms wel 4 tot 5 jaar duurt, voordat deze soort tot broeden over wil gaan. Gaat deze soort echter broeden, dan is het een betrouwbare broedvogel, met zeer grote nesten. Mochten er beginnende kwekers of liefhebbers zijn met vragen over deze vogels, bel dan gerust 01650-58188.

**Tekst: A.W.E.Swaans,
Desmijndijk 65, Roosendaal.
Foto: C.J.M.Swaans.**

Konacorn vogelvoerders, "Simply the Best"

neem nou bijv.
Konacorn Valkparkietenzaad + lijsterbessen + wortelen, super mengeling met meer dan 20 soorten in de samenstelling of:
Konacorn papegaaienvoer + pepers + wortelen + lijsterbessen + rozijnen + vitamine A korrel, meer dan 30 soorten in de basissamenstelling, gewoon

"Simply the Best"

**Konacorn, kwaliteitsprodukten van
Jaap Koopman Diervoeding B.V.**

Industrieweg 23, 7761 PV Schoonebeek
Tel.: 05243-2222-2400, Fax: 05243-2800

Voor elke vogel een eigen zitplaats in uw volière of broedkooi..... dat kan met het geheel uit kunststof vervaardigde VOGELZITJE.

Voorkomt vederpikken, doordat er slechts plaats is voor één vogel.

Eenvoudig te reinigen.

Fauna metaalwaren b.v.
Hoofdstraat 138a - 5171 DH Kaatsheuvel
Telefoon 04167 - 7 41 14

Openingstijden: maandag t/m vrijdag 9.00 - 17.00 uur,
zaterdag 9.00 - 16.00 uur.

VOGELLIEFHEBBERS KENNEN 'I

Vogelbuiten N.O.P.
Wintrebedijk 51
Veldhoven
Telefoon 04905-2772
Telefax 04905-2723

Ons vogel-papegaaien opvangcentrum is 7 dagen per week geopend van 10.00 tot 18.00 uur. Telefoon 04905-2772.

In ons park treft U onder andere aan:
• 650 grote papegaaien, tientallen lorietjes, diverse grote parkieten en tropische vogels, kraanvogels, watervogels en kleine zoogdieren.

Tevens kunt U onze Tropische vogel en plantenkas bezoeken.

Vanaf 20 mei 1995 is tevens ons educatief centrum geopend.

Onze hoender en fazanten afdelingen moet U zeker niet vergeten.

Onze vrije vliecht volières van 50, 30 en 40 meter lang zijn ook vanaf 20 mei klaar.

Entree prijzen zijn: Volwassenen f. 5,00 per persoon
Kinderen 5-14 j. f. 2,50 per persoon
65+ en gehandicapten f. 3,50 per persoon

Groepskortingen en rondleidingen op aanvraag.

Wij kopen en verkopen geen papegaaien.

De Clearbody grasparkiet

Van de clearbody zijn twee verschillende mutaties bekend: de Texas clearbody en de Visser clearbody. De eerstgenoemde zien we het meest, de tweede is wat zeldzamer.

Naamgeving.

Voor deze mutaties hebben we (nog) geen goede Nederlandse benaming. Zoals gebruikelijk bij de grasparkieten gebruiken we dan de Engelse benaming.

Clearbody betekent letterlijk: kleurloos lichaam. Hierop willen we dan de normale tekening zien. Of dit haalbaar is, zal de toekomst moeten uitwijzen. Naar mijn mening is dit echter niet te realiseren. Volledig gele, c.q. witte lichaamskleur met normale vleugeltekening moet dan binnen de mogelijkheden van deze mutatie liggen. We moeten dan ook oppassen, dat we deze vogels niet naar de letterlijke benaming toe gaan keuren, zoals in het verleden ook wel met de clearwings (geel-, c.q. witvleugels) is gebeurd. Deze vogels hebben ook geen absoluut kleurloze vleugels.

Overigens, de voorvoegsels Texas- en Visser- geven de plaats en de kweker aan, waar deze mutatie ontstaan is.

Bij deze een vriendelijke uitnodiging aan de Technische Commissie om met een goede naamgeving te komen.

Vererving.

Ik wil graag de vererving behandelen voordat ik het uiterlijk beschrijf, omdat bij de Texas clearbody twee genotypen mogelijk zijn.

Het gen voor Texas clearbody ligt op het X-chromosoom, is recessief ten opzichte van het ongemuteerde gen, maar vormt een mm-reeks (meervoudige mutatiereeks) met de ino (inclusief de lacewing). In deze reeks hebben we de dominantievolgorde: ongemuteerd, Texas clearbody, ino c.q.

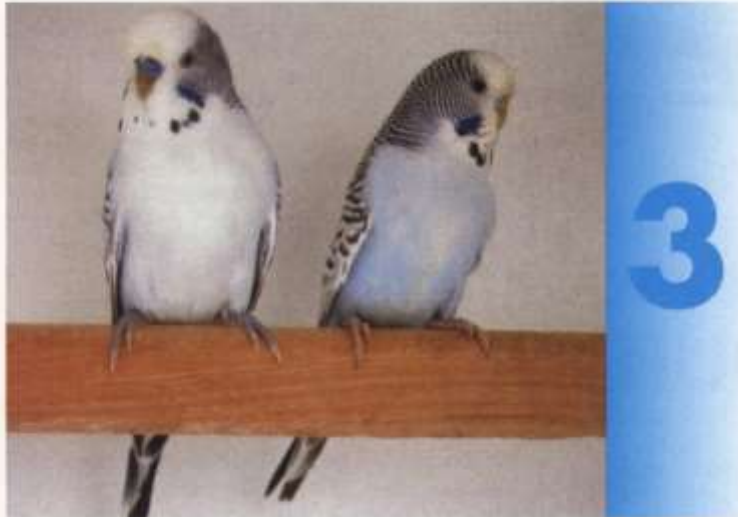
lacewing. De clearbody is dus dominant over ino c.q. lacewing.

In de kweek kunnen we dus homozygote (kweekzuivere) clearbody-mannen (X+clb, X+clb) en heterozygote (kweekonzuivere) clearbody-mannen (X+clb, Xino) hebben. Clearbody-poppen (X+clb, Y) zijn altijd kweekzuiver, zij bezitten immers maar één X-chromosoom.

Dit gegeven gaf in de praktijk nogal wat verwarring, bijvoorbeeld de paring ino of split-ino x clearbody gaf o.a. ook clearbody-mannen (heterozygoot). Daar werd dan ten onrechte de conclusie uit getrokken, dat deze mutatie niet geslachtsgebonden vererft.

Van de Visser clearbody is de verervingwijze nog onduidelijk, vermoedelijk vererft deze autosomaal dominant.

Uiterlijk.

Overeenkomst tussen beide soorten clearbody's is, dat ze allebei een duidelijk opgebleekte buikkleur hebben. Bij de Visser clearbody zien we normale donkere slagpennen, bij de Texas clearbody zijn de slagpennen duidelijk opgebleekt.

De Visser clearbody toont daarnaast een dusdanige verandering in de vederstructuur, dat deze er soms wat harig uitziet. Wellicht, dat dit door selectie in de toekomst minder wordt. Zoals boven vermeld, zijn er van de

Texas clearbody-mannen twee genotypen. Waarschijnlijk zijn er dan ook twee fenotypen. De heterozygote, de kweekonzuivere dus, zal waarschijnlijk meer aan het ideaalbeeld (zo licht mogelijke lichaamskleur) voldoen. Dit verschijnsel zien we ook bij de isabelmutant van de Agapornis roseicollis. Ook hier hebben we een mm-reeks met de ino, en ook hier is de heterozygote man lichter van kleur.

Het is dan ook een overweging waard, of we de kweekonzuivere of de kweekonzuivere op de TT moeten

vragen, immers kweekonzuiver zou in dit geval ook als splitkenmerk uitgelegd kunnen worden.

Pas de laatste jaren zijn de TT-kwekers zich met deze kleurslagen gaan bezighouden. Te verwachten valt dan ook, dat de fysieke eigenschappen naar een hoger niveau getild worden.

Bij de foto's:

1. Visser clearbody grijs man.
2. Texas clearbody hemelsblauw man en pop. Duidelijk zichtbaar zijn de lichte slagpennen.
3. Texas clearbody hemelsblauw man en pop. De lichtere buikkleur van de heterozygote man.

Overzichtelijke kweekadministratie?

Stambornen, tentoonstellingen, koppels, kweekkaarten, nakomelingenoverzicht, familiecontrole, kweekadviezen etc.!

Bel : 058-126812 (Na 18.00)

159,95

Reudink Automatisering, Postbus 434 8901 BE Leeuwarden

IMPORT

KEESMAAT

EXPORT

Vierlinghstraat 6a, 3364 AS Sliedrecht
Tel.: 01840-16650 - Fax: 01840-20702

- Steeds voorradig grote collectie vogels
- Vraagt regelmatig te koop alle soorten vogels.

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag 12.30 - 17.30 uur.

zaterdag: 9.00 - 17.00 uur, donderdag koopavond tot 21.00 uur

Stellingen voor TT kooien. Voorfronten in alle maten en uitvoeringen.

Tentoonstellingskooien.

Alle benodigdheden.

Broedkooien.

Ziekenkooien.

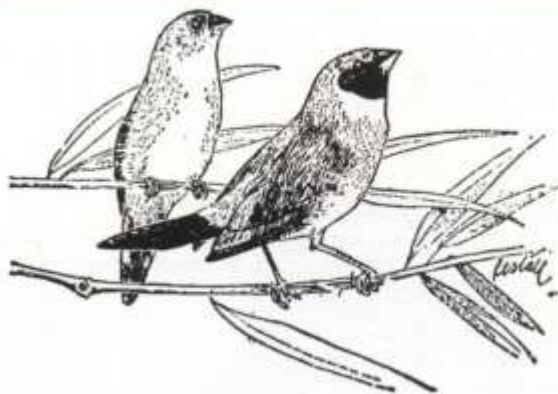
Voor het welzijn van uw vogels, vervoerskisten met dekseel.

Wij zijn aanwezig op de volgende markten: Barneveld, Boskoop, Ridderkerk, st. Willibrord, Liempde, Meppel, Zwolle, Tegelen, Weerselo, Den Bosch, Bovenkarspel, Venlo, Cuyk, Heeten en de Bondsshow in Zutphen en Breda.

Fa. Heesakkers Kampweg 9a 5469 EX Keldonk. Langs de weg Veghel - Helmond.

Tel. 04135-1784/3863 of 04923-63934

Wij leveren ook aan de vakhandel.

Twee voor twaalf voor de DUFRESNE-ASTRILDE

Naamsverwarring.

Over weinig vogels bestaat zoveel naamsverwarring als over de Dufresne-astride, ook wel Geelbuikastrilde genoemd. De wetenschappelijke naam zou moeten zijn: *Estrilda melanotis*, maar met name in het Duitstalige gebied komen we ook en vooral *Nelsna melanotis* tegen. De Geelbuikastrilde kent vier ondersoorten, die alle een grijze borst hebben en een buik in verschillende tinten geel. Eén van die ondersoorten, *Estrilda m. quartinia*, heeft in Nederland een aparte naam gekregen: Abessijnse groene astrilde; deze naam wordt echter ook wel eens gegeven aan de ondersoort *Estrilda m. kilimensis*. Wij stellen voor, alle ondersoorten dezelfde Nederlandse naam te geven: Geelbuikastrilde.

Soortbeschrijving.

De nominaatvorm, *E.m. melanotis*, heeft een geelachtig olijfgroene rug, waarover een oranje waas kan liggen, vaak met een ijle dwarsbandering. De vleugels hebben dezelfde olijfgroene, de grote vleugeldekveren meestal weer met een oranje zweem. De armpennen hebben vaak een geeloranje zoom, terwijl de bruine handpennen een lichte vlag hebben. Bij het mannetje zijn kop en nek krachtig blauwgrijs, terwijl keel, teugel en wangen zwart zijn. Het wijfje heeft aan de kop helemaal geen zwart, maar meer grijswitte veren. Ook het mannetje heeft een grijswitte krop en hals; naar de borst gaat dat over in een fijne blauwgrijze tint. De zijden zijn dof geelachtig grijs met een vage golftekening. De buik is tot op de onderstaartdekveren dof okergeel. Stuit en bovenstaartdekveren van het mannetje zijn helderrood, bij het popje meer geelachtig matrood. De pootjes zijn donkerbruin. De staart is zwart, evenals de bovensnavel. De ondersnavel is roodachtig tot helderrood. De ondersoort *E.m. bocagel* heeft wat meer olijfgroene bovendelen met donkere dwarsbanden, terwijl de buik en onderstaart heldergeel zijn. *E.m. kilimensis* heeft een donker leigrijze kruin en nek. De bovendelen zijn olijfgroen, de slaggennen donker grijs-groen. De stuit is karmijnrood. Wangen en borst zijn licht

grijs, de kin is vrijwel wit. Buik en onderstaartdekveren zijn okergeel, op de flanken gaat dit over in olijf. Midden op de buik zit een heldergele vlek. De stuit van het popje is lichter rood dan bij het mannetje.

E.m. quartinia tenslotte lijkt veel op de vorige ondersoort. Het buikmidden is duidelijk citroengeel en de stuit is meer vermiljoenrood, bij het popje zelfs naar oranje neigend.

In de vrije natuur leeft dit vogeltje in de struiken of in open grasgebieden. In de broedtijd leven ze paarsgewijs, daarbuiten in groepjes.

Daar dit Afrikaantje slechts 9 tot 10 cm meet en hoofdzakelijk bruingroene schutkleuren toont, komt hij in een ruime en vooral hoge kooi aanzienlijk beter tot z'n recht dan in een volièr. De vogel is behendig, rustig en vreedzaam. De contactroep klinkt als "srie-swie". De zang van het mannetje bestaat uit zachte tjielpende en kwetterende geluiden. Schrikken ze 's nachts wakker, dan begroeten ze elkaar met een zeer zacht "swie-swie-swie".

Het nest wordt op een hoogte van twee tot vier meter uit grashalmen gebouwd, als de vogels tenminste geen verlaten wevernest betrekken. Het popje wordt in het nest bevlogen, waarna ze 2 tot 4 eitjes legt, die na 12 dagen broeden (man en pop wisselen elkaar hierbij af) uitkomen. Na het uitvliegen worden de jongen nog een dag of twaalf door de ouders gevoed.

Het grootbrengen van de jongen geschiedt hoofdzakelijk met gras- en onkruidzaden, maar ook eivoer, mierepoppen, fruitvliegjes, watervlooien en bladluizen zijn noodzakelijk, naast witzaad, negerzaad, trosgierst, weegbreezaad, half gekiemde zaden, vogelmuur, sla blaadjes en peterselle. Belangrijk om te weten is, dat de vogels veel zwarte aarde in zich opnemen, ter voorkoming van verstopping.

Na ongeveer zes weken begint de ondersnavel bij de jongen vleeskleurig te worden, enkele weken later is hij duidelijk rood.

Laat, maar niet te laat?

De Geelbukastrilde zien we helaas steeds minder. De export vanuit Afrika is gestopt in 1987 en de kweekresultaten in West-Europa zijn niet bepaald massaal te noemen. Het is zelfs hoog tijd, dat kwekers de handen ineenslaan om de soort te redden. Dit is althans de mening van Lieselotte Hanisch. Vandaar, dat zij contact zoekt met houders en kwekers van "Schwarzbäckchen", zoals Dufresne-astrilden in Duitsland worden genoemd. Ze heeft al een mede-standster gevonden in de persoon van Frau Stiegelschmitt uit Bamberg, die in haar computer alle haar bekende gegevens over de Geelbukastrilde vastlegt.

Wie met hart en ziel (en niet uit winstbejag) Dufresne-astrilden kweekt, de vogels altijd houdt bij een temperatuur van minstens 16 graden Celsius, graag gezonde en broedwillige, onverwante exemplaren wil uitwisselen, inclusief kweekervaringen, en ook bereid is te luisteren naar advie-

zen van anderen, wordt vriendelijk doch dringend verzocht, te schrijven of te bellen naar Lieselotte Hanisch, Meinertzstrasse 3, 48159 Münster, Duitsland, tel. 0251-217190.

Redactie.

Literatuur:

* Prachtvinken, door Franz Robiller, uitgegeven in 1981 door Elsevier, Amsterdam-Brussel.

* Onze Vogels: 1968, pag. 546; 1971, pag. 150; 1990, pag. 71.

Probleemloos naar de top met: "DOFO" PROPOLIS SUPER. V.K.

Een veelzijdig natuurproduct en eeuwenoud en nog steeds onvervangbaar

GEEN ANTIBIOTICA. (BLIJF BIJ DE NATUUR) Slechts fl. 40,-

"DOFO" Voorstraat 7, 4698 AE Oud-Vossemeer
NATUURPRODUKTEN Tel.: 01667-2396 - Fax: 01667-2854

dierenland Rein van der Veen

GROTESTRAAT 69 - 7471 BL GOOR
TELEFOON 05470 - 72623

100 gr. Canthaxanthin f 42,50

Maandagmorgen gesloten. Vrijdags koopavond tot 21.00 uur.

uw winkel vol vriendschap

BOSKOOPSE VOGELMARKT

beurshal Florida
A.P. v. Nestaan 1
Beskoop

Bezoek de bekendste en gezelligste markt van Nederland op de eerste zaterdag van de maand t/m april 1995. Alles te koop op vogelgebied en vanzelfsprekend VOGELS-VOGELS en VOGELS.

Een uitvinding die u minstens een half uur rompslomp per dag scheelt.

HYGIËNISCH & ECONOMISCH

"KAF-Zaadblazer"
Electr.-volautomatisch
Bespaar nú, veel geld!

TV

KAFOMATIC
VERNIEUWD

Vraag gratis onze folder van de kunststof vogelkooien, luchtreiniger en kunstmoeders.

De KAFOMATIC scheelt geld.

Voor verkoop en informatie: **Kemo** Import-Export
Stationsweg 25 - 1851 LH Heiloo - Tel. 072-332323 - Fax 072-332323

BEKAERT - PARKIETENGAAS

Maas x Maas x Dikte x Hoogte.	Prijs
12,7 x 12,7 x 0,65 x 1000mm.	f109,-
12,7 x 12,7 x 0,65 x 1500mm.	f189,-
12,7 x 12,7 x 0,65 x 2000mm.	f215,-
19,0 x 19,0 x 1,05 x 1000mm.	f130,-
19,0 x 19,0 x 1,05 x 1500mm.	f185,-
19,0 x 19,0 x 1,05 x 2000mm.	f277,-
12,7 x 12,7 x 1,05 x 1000mm.	f189,-
19,0 x 19,0 x 1,45 x 1000mm.	f202,-
19,0 x 19,0 x 1,60 x 1000mm.	f277,-
25,4 x 25,4 x 1,60 x 1000mm.	f181,-
25,4 x 25,4 x 2,05 x 1000mm.	f255,-
50,8 x 50,8 x 2,05 x 1000mm.	f154,-
50,8 x 25,4 x 2,05 x 1000mm.	f232,-
76,2 x 12,7 x 2,45 x 610mm.	f328,-

Wij leveren uitsluitend
1* klasmaterialen!

Ook: DRAADMATTEN
TIDLAS-gaas
(CLIPS-) TANGEN
DRAAD (verzinkt en gepoeld)

Elk ander soort gaas leverbaar.
Prijzen per rol van 25m. vrijblijvend.
Incl. btw. Geldend bij betaling binnen 8 dagen na levering.
Verkoop- en leveringsvoorwaarden k.v.k. Haarlem nr.57186.
* Levering in geheel Nederland. *
Bel of Fax: 02510-43243.
(tel. na 18.00 uur)

W. STIJGER - HEEMSKERK

Made in the U.S.A.: Nu nieuw in Nederland! CONWED KUNSTSTOF-GAAS

CONWED KUNSTSTOF-GAAS is een ijzersterk produkt, ideaal voor volières. Dit materiaal is UV-gestabiliseerd.

Voordelen van CONWED KUNSTSTOF-GAAS:

- * Licht van gewicht (goedkoop te verzenden) * zeer goedkoop in aanschaf * Vogels kunnen nooit beschadigen * Weer- en windbestendig
- * CONWED-GAAS is ijzersterk * CONWED-GAAS is praktisch onzichtbaar * De mazen zijn 13 x 13 mm * Werkbreedte 1.05m en 2.17m.
- * Kosten CONWED-GAAS: van 1 t/m 100 m² f. 1,75 per m², van 100 t/m 1000 m² f. 1,50 per m².

Verkoopadres: AFLEUR - Bentheimerstraat 5 - 7741 JH Coevorden Tel. 05240-17250 (Dhr. J.W. Klein Tiessink)